

TEXTELE LITERARE
și
VERSURILE CÂNTECELOR

pentru

Primii pași
Comunicare în limba română

CLASA PREGĂTITOARE
(Elena Nica, Dora Băiașu)

și

Primii pași în Matematică
și Explorarea mediului

CLASA PREGĂTITOARE
(Elena Nica)

INDEX PE SĂPTĂMÂNI

TEXTE LITERARE

Săptămâna 1	8
<i>S-a sfârșit vacanța mare</i> de Emilia Plugaru	8
Săptămâna 2	8
<i>Colegi de clasă</i> de Emilia Căldăraru	8
Săptămâna 3	9
<i>Stopul</i> de Nicolae Nasta	9
Săptămâna 4	9
<i>Frunza după Emil Gârleanu</i>	9
Săptămâna 5	10
<i>Povestea unui bob de grâu</i> , poveste populară	10
Săptămâna 6	11
<i>Inul și cămeșa după Ion Creangă</i>	11
Săptămâna 7	12
<i>Sâmburele</i> de Lev Tolstoi	12
Săptămâna 8	12
<i>În livadă și în vie</i> de Emilia Căldăraru	12
Săptămânile 9, 10	13
<i>Lupul și cei șapte iezi după Frații Grimm</i>	13
Săptămâna 11	15
<i>Rățușca cea urâtă</i> după H. Ch. Andersen	15
Săptămâna 12	16
<i>Iarna</i> de George Coșbuc	16
<i>Legenda lui Moș Nicolae</i> (opțional)	17
Săptămâna 13	17
<i>Uite, vine Moș Crăciun!</i> de Otilia Cazimir	17
<i>Legenda lui Moș Crăciun</i> (opțional)	18
Săptămâna 14	19
<i>Săniuța</i> de George Coșbuc	19
Săptămâna 15	19
<i>Simțurile</i> de Nicolae Nasta	19
Săptămâna 16	19
<i>Nu uitați!</i> de S. Mihnea	19
Săptămâna 17	20
<i>Prietenia, comoara cea mai de preț</i>	20
Săptămâna 18	21
<i>Școlărița</i> de Stelian Filip	21
Săptămâna 19	21
<i>Tanu</i> de Elena Farago	21
Săptămâna 20	22
<i>Pantofii roșii</i> de N. Calma	22
Săptămâna 21	23
<i>Mățișorii</i> de Otilia Cazimir	23
Săptămâna 22	24
<i>Umbrela roșie</i> de Titel Constantinescu	24

Săptămâna 23	25
<i>Cenușăreasa</i> de Frații Grimm	25
Săptămâna 24	28
<i>Ursul păcălit de vulpe</i> de Ion Creangă	28
Săptămâna 25	29
<i>Cum vorbesc animalele</i>	29
Săptămâna 27	29
<i>Jucăriile unui băiat cuminte</i> de George Coșbuc	29
Săptămâna 29	30
<i>Copiii din crâng</i> de K. Ușinski	30
Săptămâna 30	31
<i>Pupăza din tei</i> de Ion Creangă	31
Săptămâna 33	33
<i>Gândăcelul</i> de Elena Farago	33

VERSURILE CÂNTECELOR

Săptămâna 1	
<i>Noi acum suntem școlari</i> de Aurel Ivășcanu	34
<i>Ne jucăm, noi ne jucăm</i>	34
<i>Școlărei și școlărițe</i> de T. Popovici	34
Săptămâna 2	
<i>Noi acum suntem școlari</i> de Aurel Ivășcanu (reluat)	34
<i>Școlărei și școlărițe</i> de T. Popovici (reluat)	34
Săptămâna 3	
<i>Bat din palme</i> de Lili Schwam	35
<i>Noi acum suntem școlari</i> de Aurel Ivășcanu (reluat)	34
<i>Semaforul</i> de A. Motora-Ionescu	35
Săptămâna 4	
<i>Bate vântul frunzele</i> de Dimitrie Cuclin	35
<i>Acum e toamnă, da!</i> de Grigore Teodosiu	35
<i>Toamna</i> de N. Lungu	36
<i>A venit toamna</i> de P. Țipardei	35
Săptămâna 5	
<i>Mi-am luat uneltele</i> de D. D. Stancu	36
<i>Moara</i> de C. Mareș	36
Săptămâna 6	
<i>Acum e toamnă, da!</i> de Grigore Teodosiu (reluat)	35
<i>Mirosul florilor</i> de M. Constantin	37
Săptămâna 7	
<i>Cresc doi pomi</i> de D. D. Stancu	36
<i>Căldărușa plină, folclorul copiilor</i>	37
<i>Mirosul florilor</i> de M. Constantin (reluat)	37
<i>Numărătoarea</i> de Vasile Nicolescu	37
<i>Toamna</i> de M. Constantin	37
Săptămâna 8	
<i>Cresc doi pomi</i> de D. D. Stancu (reluat)	36
<i>Acum e toamnă, da!</i> de Grigore Teodosiu (reluat)	35
<i>Supa de zarzavat</i> de Otilia Cazimir	37

Săptămâna 9	
<i>Ursulețul Martinică</i> de A. Motora-Ionescu.....	38
Săptămâna 10	
<i>Cântecul raței</i> de D. G. Chiriac.....	38
<i>Graiul animalelor</i> de D. G. Chiriac.....	38
Săptămâna 11	
<i>Cântecul raței</i> de D. G. Chiriac (reluat).....	38
<i>Câte unul pe cărare</i>	38
<i>Iepuraș drăgălaș</i> de Al. Voevidca.....	39
Săptămâna 12	
<i>Ninge, ninge</i> de A. Motora-Ionescu.....	39
<i>Colinde (la alegere)</i>	
Săptămâna 13	
<i>Cine primește steaua</i> de I. Chirescu.....	39
<i>Colinde (la alegere)</i>	
<i>Moș Crăciun cu plete dalbe</i>	39
<i>Muzicanții</i> de Gr. Teodosiu.....	40
Săptămâna 14	
<i>Zboară săniuța</i> de A. Motora-Ionescu.....	40
Săptămâna 15	
<i>Mirosul florilor</i> de M. Constantin (reluat).....	37
<i>Cocoșelul meu isteț</i> , din folclorul copiilor.....	40
<i>Zboară săniuța</i> de A. Motora-Ionescu (reluat).....	40
Săptămâna 16	
<i>Tot ce e pe lume</i> de D. D. Stancu.....	41
Săptămâna 17	
<i>Tot ce e pe lume</i> de D. D. Stancu (reluat).....	41
Săptămâna 18	
<i>Noi acum suntem școlari</i> de Aurel Ivășcanu (reluat).....	34
<i>Zboară săniuța</i> de A. Motora-Ionescu (reluat).....	40
Săptămâna 19	
<i>Iarnă, să te duci cu bine</i>	41
<i>Zboară săniuța</i> de A. Motora-Ionescu (reluat).....	40
Săptămâna 20	
<i>Eu sunt numai un copilăș</i> de W. A. Mozart.....	41
<i>Ceasul</i> de I. M. Potolea.....	41
Săptămâna 21	
<i>Primăvara piticilor</i> de D. D. Stancu.....	42
<i>Iarnă, să te duci cu bine</i> (reluat).....	41
<i>De ziua mamei</i> de Alexandru Pașcanu.....	42
Săptămâna 22	
<i>Înfloresc grădinile</i> de Timotei Popovici.....	42
<i>De ziua mamei</i> de Alexandru Pașcanu (reluat).....	42
<i>Mamă, azi e ziua ta!</i> de Timotei Popovici.....	42
<i>Iarnă, să te duci cu bine</i> (reluat).....	41
<i>Căldărușa plină</i> , folclorul copiilor (reluat).....	37
Săptămâna 23	
<i>Căldărușa plină</i> , folclorul copiilor (reluat).....	37
<i>Înfloresc grădinile</i> de Timotei Popovici (reluat).....	42

Săptămâna 24	
<i>Vulpe, tu mi-ai furat gâsca, Cutiuța muzicală</i>	43
<i>Înfloresc grădinile de Timotei Popovici (reluat)</i>	42
<i>Broscuțele, Cutiuța muzicală</i>	43
Săptămâna 25	
<i>Graiul animalelor de D. G. Chiriac (reluat)</i>	38
<i>Broscuțele, Cutiuța muzicală (reluat)</i>	43
<i>Barza și broaștele, joc muzical</i>	43
Săptămâna 26	
<i>Barza și broaștele, joc muzical (reluat)</i>	43
<i>Sunt român de G. Breazul, N. Saxu</i>	43
<i>Voinicii de Nelu Ionescu</i>	44
Săptămâna 27	
<i>Ghemul (ariciul) de L. Comeș</i>	44
<i>Voinicii de Nelu Ionescu (reluat)</i>	44
Săptămâna 28	
<i>Trenul de L. Comeș</i>	44
<i>Ghemul (ariciul) de L. Comeș (reluat)</i>	44
Săptămâna 29	
<i>Acul, folclorul copiilor</i>	44
<i>Albinuța mea, joc muzical după Delcasso</i>	44
Săptămâna 30	
<i>Noi acum suntem școlari de Aurel Ivășcanu (reluat)</i>	34
<i>Tot ce e pe lume de D. D. Stancu (reluat)</i>	41
Săptămâna 31	
<i>Tot ce e pe lume de D. D. Stancu (reluat)</i>	41
<i>Trenul de L. Comeș (reluat)</i>	44
Săptămâna 32	
<i>Ciocănitoearea de Petre Țipordei</i>	45
<i>Pe câmp, joc muzical de Nelu Ionescu</i>	45
Săptămâna 33	
<i>Supa de zarzavat de Otilia Cazimir (reluat)</i>	37
<i>Mirosul florilor, joc muzical de A. Motora-Ionescu</i>	40
Săptămâna 34	
<i>Pe câmp, joc muzical de Nelu Ionescu (reluat)</i>	45
<i>Eu sunt numai un copilăș de W. A. Mozart (reluat)</i>	41

INDICE ALFABETIC

TEXTE LITERARE

<i>Cenușăreasa</i> de Frații Grimm.....	25
<i>Colegi de clasă</i> de Emilia Căldăraru	8
<i>Copiii din crâng</i> de K. Ușinski	30
<i>Cum vorbesc animalele</i>	29
<i>Frunza</i> de Emil Gârleanu.....	9
<i>Gândăcelul</i> de Elena Farago	33
<i>Iarna</i> de George Coșbuc.....	16
<i>Inul și cămeșa</i> de Ion Creangă.....	11
<i>În livadă și în vie</i> de Emilia Căldăraru	12
<i>Jucăriile unui băiat cuminte</i> de George Coșbuc.....	29
<i>Legenda lui Moș Crăciun</i> (opțional).....	18
<i>Legenda lui Moș Nicolae</i> (opțional)	17
<i>Lupul și cei șapte iezi</i> de Frații Grimm.....	13
<i>Mâțișorii</i> de Otilia Cazimir.....	23
<i>Nu uitați!</i> de S. Mihnea.....	19
<i>Pantofii roșii</i> de N. Calma	22
<i>Povestea unui bob de grâu</i> , poveste populară	10
<i>Prietenia, comoara cea mai de preț</i>	20
<i>Pupăza din tei</i> de Ion Creangă	31
<i>Rățușca cea urâtă</i> de H. Ch. Andersen.....	15
<i>S-a sfârșit vacanța mare</i> de Emilia Plugaru	8
<i>Sâmburele</i> de Lev Tolstoi.....	12
<i>Săniuța</i> de George Coșbuc.....	19
<i>Simțurile</i> de Nicolae Nasta	19
<i>Stopul</i> de Nicolae Nasta.....	9
<i>Școlărița</i> de Stelian Filip	21
<i>Tanu</i> de Elena Farago	21
<i>Uite, vine Moș Crăciun!</i> de Otilia Cazimir.....	17
<i>Umbrela roșie</i> de Titel Constantinescu.....	24
<i>Ursul păcălit de vulpe</i> de Ion Creangă	28

VERSURILE CÂNTECELOR

<i>A venit toamna</i> de P. Țipardei.....	35
<i>Acul</i> , folclorul copiilor.....	44
<i>Acum e toamnă, da!</i> de Grigore Teodosiu.....	35
<i>Albinița mea</i> , joc muzical după Delcasso	44
<i>Barza și broaștele</i> , joc muzical.....	43
<i>Bat din palme</i> de Lili Schwam.....	35
<i>Bate vântul frunzele</i> de Dimitrie Cuclin	35
<i>Broscuțele</i> , Cutiuța muzicală	43
<i>Cântecul raței</i> de D. G. Chiriac	38
<i>Câte unul pe cărare</i>	38
<i>Căldărușa plină</i> , folclorul copiilor	37

<i>Ceasul</i> de I. M. Potolea.....	41
<i>Cine primește steaua</i> de I. Chirescu	39
<i>Ciocănițoarea</i> de Petre Țipordei.....	45
<i>Cocoșelul meu isteț</i> , din folclorul copiilor.....	40
<i>Colinde</i> (la alegere)	
<i>Cresc doi pomi</i> de D. D. Stancu.....	36
<i>De ziua mamei</i> de Alexandru Pașcanu.....	42
<i>Eu sunt numai un copilăș</i> de W. A. Mozart.....	41
<i>Ghemul (ariciul)</i> de L. Comeș	44
<i>Graiul animalelor</i> de D. G. Chiriac	38
<i>Iarnă să te duci cu bine</i>	41
<i>Iepuraș drăgălaș</i> de Al. Voevidca.....	39
<i>Înfloresc grădinile</i> de Timotei Popovici.....	42
<i>Mamă, azi e ziua ta!</i> de Timotei Popovici.....	42
<i>Mi-am luat uneltele</i> de D. D. Stancu	36
<i>Mirosul florilor</i> de M. Constantin	37
<i>Mirosul florilor, joc muzical</i> de A. Motora-Ionescu	40
<i>Moara</i> de C. Mareș.....	36
<i>Moș Crăciun cu plete dalbe</i>	39
<i>Muzicanții</i> de Gr. Teodosiu	40
<i>Ne jucăm, noi ne jucăm</i>	34
<i>Ninge, ninge</i> de A. Motora-Ionescu.....	39
<i>Noi acum suntem școlari</i> de Aurel Ivășcanu	34
<i>Numărătoarea</i> de Vasile Nicolescu.....	37
<i>Pe câmp, joc muzical</i> de Nelu Ionescu	45
<i>Primăvara piticilor</i> de D. D. Stancu.....	42
<i>Semaforul</i> de A. Motora-Ionescu.....	35
<i>Sunt român</i> de G. Breazul, N. Saxu.....	43
<i>Supa de zarzavat</i> de Otilia Cazimir	37
<i>Școlărei și școlărițe</i> de T. Popovici.....	34
<i>Toamna</i> de M. Constantin.....	37
<i>Toamna</i> de N. Lungu	36
<i>Tot ce e pe lume</i> de D. D. Stancu.....	41
<i>Trenul</i> de L. Comeș	44
<i>Ursulețul Martinică</i> de A. Motora-Ionescu	38
<i>Voinicii</i> de Nelu Ionescu.....	44
<i>Vulpe, tu mi-ai furat gâsca</i> , Cutiuța muzicală.....	43
<i>Zboară săniuța</i> de A. Motora-Ionescu.....	40

TEXTE LITERARE

SĂPTĂMÂNA 1

S-a sfârșit vacanța mare

de Emilia Plugaru

1. Azi la școală-i sărbătoare –
S-a sfârșit vacanța mare,
Clopoțelul vesel sună,
Toți elevii se adună.

2. Vin la școală mari și mici
Cu părinți și cu bunici,
Iar acei mai mititei
T-a-a-r-e-s dulci și frumoși!

3. Sunt micuți, dar sunt voinici,
Ia priviți-i ce mai pici:
Un ghiozdan plin de știință
Duc în spate – au voință!

4. Vor să-nvețe dintr-o dată
Să citească, să socoată...
Și noi toți am fost ca ei
Când eram mai mititei.

8

SĂPTĂMÂNA 2

Colegi de clasă...

de Emilia Căldăraru

1. În curtea fiecărei școli,
Ținându-se timid de mână,
În zi de toamnă liniștită,
Un pâlț de prichindei se-adună.

2. În ochii lor sclipesc steluțe
De bucurii nemărginite
Și cine știe câte drumuri
De-aici prin lume sunt pornite?

3. Până mai ieri amici de joacă,
Îi vezi acum porniți de-acasă.
Vor trece ani, ei vor rămâne
Colegi de școală și de clasă.

4. Și vor avea și alți prieteni,
Și alți colegi, dar n-o să poată
Această minunată zi
S-o uite careva vreodată.

5. Iar peste vreme când se vor
strânge,
Puțini sau mulți iar împreună,
Vor râde poate și vor plânge,
Și se vor ține iar de mână.

6. Ca și acum, în zi de toamnă,
În zi de mare sărbătoare,
Când stau ca puii ocrotiți
De prima lor învățătoare...

7. Am vrea, știu bine, uneori,
Să fim, ca și odinioară,
Copii cuminiți și pentru o clipă
Să ne vedem iar grămăjoară.

SĂPTĂMÂNA 3

Stopul

de Nicolae Nasta

Trei culori el are
Veșnic vii și noi,
Și e lucru mare
Să le știți și voi.

Fiece culoare
Are și un grai
ROȘU știți ce-i oare?
Roșu-ți spune STAI!

Galbenul înseamnă
MAI AȘTEAPTĂ-UN PIC!
VERDELE te-ndeamă
TRECI, flăcău voinic!

SĂPTĂMÂNA 4

Frunza

după Emil Gârleanu

S-a desfăcut din mugur, într-o dimineață caldă de primăvară. Cea dintâi rază de soare a făcut-o să tremure de fericire. Ziua întâi i s-a părut scurtă, și apropierea nopții a întristat-o. Lumina se stinse, răcoarea o făcu să se zgribulească, să se vâre între celelalte și să aștepte, ațipind, până a doua zi, venirea soarelui.

A doua zi, raza de soare se coborî din nou, și toată ziua, încălzită, frunza se scaldă în albastrul văzduhului. În scurtă vreme se desfăcu mare, verde, mai frumoasă ca toate, mai sus decât celelalte, tocmai în vârf. De deasupra îi cădea lumina, dedesubt se ridica, până la ea, mireasma crinilor albi.

Un ciripit străin o miră. Și cea dintâi rândunică, venită de departe, tăie albastrul ca o săgeată. Înconjură copacul de câteva ori cu strigăte de bucurie, apoi se așază pe streășina casei.

Într-o dimineață însă, raza de soare nu mai veni. Cerul rămase acoperit de nori. Cea dintâi picătură de ploaie o izbi rece, greoaie. Câteva zile a plouat. Nici rândunelele nu se mai vedeau.

Într-o dimineață, soarele răsări vărsând parcă flăcări. După-amiaza, un scatiu cu pene verzi și galbene veni, moleșit de căldură, și se furișă sub frunză, la umbră. Și frunza se bucură, acoperi cum putu mai bine pasărea. Iar aceasta ciripi, întâi înăbușit, din gușă, apoi mai prelung, mai dulce, cum nu auzise frunza cântec.

Și în fiecare zi pasărea venea să se ascundă de căldura cotropitoare, în fiecare zi frunza o ferea, și seara cântecul se împrăștia vesel.

Cât n-ar fi dat acum frunza pe o picătură de ploaie! Dar norii fugeau goniți de vânt; cerul de sticlă, înflăcărat, uscăse totul.

Ar fi vrut să fie veșnic noapte... Noaptele senine, cu crai nou, cerul de stele o fermecau. Pasărea venea mereu, câteodată și noaptea rămânea acolo, ațipind, cu căpușorul sub aripă. Și trecu mult până ce, odată, vântul de toamnă începu să bată. Zilele erau mai răcoroase, nopțile mai reci; cerul rareori senin. Puternic sufla vântul toamnătic! Frunza își simți puterile slăbite; cu greu putea să țină piept vântului, care o clătina în toate părțile. Câteva tovarășe, smulse, flutură prin aer, apoi fură duse departe.

Pasărea venea mai rar, nu mai cânta, și asta o mâhnea cumplit. Frunza tânjea, se îngălbenea; celelalte începuseră să cadă, așternându-se jos, într-un covor, pe deasupra căruia vântul alerga grăbit. De dimineață până seara, și noaptea, frunzele cădeau întruna. Unele mai repezi, altele mai domoale.

Într-o dimineață frunza se sperie. În tot copacul rămăsese numai ea! Ramurile goale se loveau unele de altele, tremurând ca de frig. Deasupra, cerul cu nori greoi; în largul lui, stoluri întregi de păsări plecau în șir. Atunci băgă de seamă că și cuiburile rândunelelor rămăseseră goale.

Un fior o străbătu și se gândi la pasărea pe care nu o mai văzuse de câteva zile. Vederea prietenei sale i-ar fi fost de ajutor. Pasărea parcă auzi chemarea ei. Veni, dar se opri puțin, pe o altă ramură, ca și când n-ar fi cunoscut locul obișnuit în care cântase. Apoi își luă zborul și, în trecerea grăbită, lovi cu vârful aripii frunza care, de-abia mai ținându-se, căzu la rândul ei.

SĂPTĂMÂNA 5

Povestea unui bob de grâu (poveste populară)

Într-o zi, pe când mâncam, am simțit ceva tare în gură. La început m-am speriat, crezând că mi s-a rupt vreun dinte. Analizând mai atent, ce credeți că am descoperit? Un bob de grâu!

L-am întrebat de ce se află în bucățița de pâine. Am rămas surprinsă când a început să-mi vorbească.

– Vrei să afli mai multe despre mine?

Eram multe boabe într-un depozit. Spre toamnă, tractoarele plecau să are, adică să răscolească pământul pentru a-l pregăti pentru semănat. Nu știam ce înseamnă, dar am aflat destul de repede: am fost puse în saci și duse la mașinile numite semănători.

Când acestea și-au început lucrul, am pornit a ne rostogoli spre pământ. Fiecare bob și-a găsit loc în pământul afânat și umed, așa că au început a încolți. Mai întâi au apărut firușoare ca niște mustăți, apoi câte o frunzuliță, care încerca să-și facă loc spre lumină. Am simțit picăturile de ploaie și razele calde ale soarelui, până într-o zi când tinerele plântuțe au fost acoperite de un covor alb, moale și pufos. Ce cald și bine ne era! Parcă eram sub o plapumă. Am aflat că se numește zăpadă. Am stat așa până primăvara, când plapuma a început a se subția sub razele binefăcătoare ale soarelui. Se topea zăpada! Ce bună era apa!

Ocrotite de căldura soarelui, plântuțele creșteau, iar în mijlocul frunzelor se ridica câte o tulpiniță care se mlădia în bătaia vântului.

Într-o zi am observat că în vârful tulpiniței a apărut un spic format din multe boabe cu mustăți. La început au fost verzi, apoi au devenit aurii.

După ce lanul a fost secerat, paiele (tulpinile plantelor de grâu) au fost aliniat și făcute baloți. Boabele au fost transportate în depozite. Unele boabe au fost duse la fermele de animale și păsări. Altele au fost pregătite pentru semănat.

Eu am plecat la moară unde am fost mărunțite (măcinate) și am devenit făină. Făina a fost dusă la fabricile de pâine sau în magazine.

Făina a fost transformată în aluat și aluatul a fost modelat în pâine, covrigi, biscuiți, spaghete. Acestea au fost apoi coapte, ambalate și trimise la magazine, de unde sunt cumpărate de către oameni.

Așa am ajuns pe masa ta. Aici este sfârșitul călătoriei mele.

SĂPTĂMÂNA 6

Inul și cămeșa

după Ion Creangă

Inul: Știi tu, cămeșă dragă, ce erai odată?

Cămeșa: Ce să fiu? Eram ceea ce mă vezi: cămeșă albă, cu care se îmbracă oamenii.

Inul: Nu-i așa! Ai fost o sămânță, apoi o buruiană, clătinată de vânt, înaltă, subțire; erai în cu floricică albastră, fata mea. Când ai fost crescut și copt, cum sunt eu acum, oamenii te-au smuls din pământ, te-au legat și te-au lăsat la soare ca să te usuci. După aceea te-au bătut cu bețe, ca să-ți scoată sămânța; apoi bătut și stâlcit cum erai, te-au dus la baltă, unde-ai stat vreo zece zile, ca să te topești. După asta, te-au scos și te-au pus iarăși la soare, ca să te usuci, rezemându-te de gardul pe care ești întinsă acum. Fiind uscat, te-au zdrobit și au ales partea cea mai fină și moale ca mătasea; te-au făcut un mănunchi, te-au pus în furcă și au început a toarce, prefăcându-te în ață.

Te-au fiert și te-au înălbit, apoi te-au pus la războiul de țesut pentru a te transforma în pânză. Apoi, când era cald afară și frumos, femeile te-au dus la baltă să te spele și să te usuce la soare; apoi te-au fiert cu leșie și iar te-au spălat și te-au uscat la soare, până te-ai înălbit. Când erai albă cum trebuie, te-au uscat, te-au făcut sul, te-au croit și au făcut din tine ceea ce ești acum.

Cămașa: Mică buruiană, nu știu de unde-ai mai scos atâtea despre mine.

Inul: Ei, dragă, poate nu știi că oamenii mai fac pânză și din sora noastră cânepă, și din fratele nostru bumbac, ba și din urzică mai fac un fel de pânză. Dar în fabrici se țes fel de fel de pânzeturi, mult mai ușor și în timp mult mai scurt.

Cămașa: Bre! multe mai auzi!

Inul: Mai așteaptă, că n-am sfârșit încă. Din cămeșă sau rufă, peste câtva timp, ai să te faci tearfă sau zdreanță.

– Mare minune mi-ai spus, dragă buruiană, zise cămeșa. De-ar fi așa, apoi toate lucrurile nu sunt ceea ce se văd, ci altceva au fost odată, altceva sunt acum și altceva au să fie.

– Tocmai așa, soro! Gardul, pe care ești tu întinsă acum, a fost altădată pădure. Ce are să fie de-acum înainte? Mătasea – frunză de dud intrată în pânțele unor gândaci. Varul ce-a fost mai înainte? Dar funiile?

SĂPTĂMÂNA 7

Sâmburele

de Lev Tolstoi

Mama a cumpărat prune ca să le dea copiilor după masa de prânz și le-a așezat pe o farfurie.

Vania, care nu mai mâncase până atunci prune, le tot mirosea de zor. Tare-i mai plăcea cum miroș și tare-ar mai fi vrut să le guste! Tot dându-le așa târcoale, băiețelul pândi clipa când nu era nimeni în odaie și, nemaiputându-se stăpâni, înhăță o prune și o mănca pe furiș.

Când s-a apropiat ora prânzului, mama a numărat prunele, și văzând că lipsește una, i-a spus tatălui.

Stăteau cu toții la masă și tatăl a întrebat:

– Ia să-mi spuneți, copii, nu cumva a mâncat cineva dintre voi o prune?

– Nu, au răspuns copiii în cor.

Vania, roșu ca un rac, a spus și el:

– Nu, n-am mâncat-o eu!

– Că unul dintre voi a mâncat pe ascuns o prune, a mai spus tata, nu-i frumos deloc, dar nu despre asta-i vorba. Nenorocirea-i alta. Fiecare prune are înăuntru un sâmbure. Și dacă cineva nu știe cum să le mănânce și înghite sâmburele, a doua zi moare. De asta mi-e frică.

Atunci Vania, galben la față, a zis repede:

– Ba nu, că sâmburele l-am aruncat pe fereastră.

Toți au izbucnit în râs, iar Vania a început să plângă.

SĂPTĂMÂNA 8

În livadă și în vie

de Emilia Căldăraru

1. În livadă și în vie
Toamna, ce mai bogăție!
Nucii-și leagănă pe dâmburi
Fructele cu dulce sâmburi.

2. Cum și prunii pe cărare,
Vinetele pietre rare.
Se ițesc din vița groasă,
Strugurii și tămâioasă.

3. Mere dulci, gutui acru,
Parcă luminează-n grui.
Iar a perelor recoltă
Pe sub ceruri face boltă.

4. Dacă inima vă-ndeamă
Hai, copii, cântați de toamnă,
Umpleți coșuri și panere
Cu a toamnelor avere.

grui = deal mic

SĂPTĂMÂNILE 9, 10

Lupul și cei șapte iezi

după Frații Grimm

A fost odată o capră bătrână și capra asta avea șapte iezi. Într-o zi, trebuind să plece în pădure, capra grăi astfel:

– Dragii mei copilași, eu trebuie să plec în pădure. În lipsa mea, căutați de fiți cumiți și, mai cu seamă, feriți-vă de lup. Are glasul dogit și gros și labele negre.

Iezii răspunseră:

– Poți pleca fără grijă, măicuță dragă, c-om ști noi să ne păzim de lup!

Capra porni liniștită la drum. Nu trecu multă vreme și bătu cineva la ușa:

– Dragi copilași, deschideți ușa, că sunt eu, mama voastră.

Dar iezii răspunseră:

– Nu deschidem, că tu nu ești mama noastră! Glasul măicuței e subțire și blând, pe când al tău e gros și dogit. Tu ești lupul!

Auzind el acestea cumpără o bucată mare de cretă, o înghiți și glasul i se subție chiar pe loc. Apoi se reîntoarce la căsuța caprei și, c-un glas subțirel, strigă:

– Dragi copilași, deschideți ușa, că sunt eu, mama voastră.

Cum nu mai avea răbdare, se proptise cu labele de pervazul ferestrei, căutând să privească înăuntru. Și de cum îi zăriră labele cele negre, iezii răspunseră-n cor:

– Nu deschidem, că mama noastră nu are labe negre ca ale tale. Tu ești lupul!

Atunci, el alergă la brutar și-i spuse:

– M-am înțepat la piciorul ăsta și te-aș ruga să mi-l ungi cu puțină cocă.

Apoi îl rugă și pe morar:

– Ți-aș rămâne îndatorat dac-ai presăra nițică făină albă peste piciorul ăsta!

Și morarul, ca un om fricos ce era, se grăbi să-i presare laba cu făină.

Lupul se înființă a treia oară la căsuța caprei și strigă subțirel:

– Dragi copilași, deschideți ușa, că sunt eu, mama voastră!

– Arată-ne mai întâi laba ca să vedem de ești într-adevăr măicuța noastră.

Hoțomanul de lup ridică laba până la fereastră și când văzură iezii că-i albă, nu se mai îndoi niciunul și, tranc, traseră zăvorul de la ușa.

Iezii încremeniră de spaimă și dădură să se ascundă care încotro. Unul sări, tuști, sub masă, al doilea se tupilă în pat, al treilea se vârî în vatră, al patrulea se furișă în bucătărie, al cincilea intră în dulap, al șaselea se piti sub lighean și al șaptelea se adăposti tocmai în cutia pendulei.

Lupul îi dibăci însă care pe unde se ascunsese. Numai pe iedul cel mic, care se pitise în cutia pendulei, nu fu chip să-l găsească. După ce-și umflă burdihanul, lupul ieși din casă, se întinse pe covorul de iarbă verde, la umbra unui copac, și adormi buștean.

Trecu ce trecu, dar nu prea mult, și mama capră se întoarce din pădure. Nici urmă de iezi. Strigă capra pe fiecare, dar nimeni nu răspunse. Când dădu să-l strige și pe prâslea, desluși de undeva un glas înăbușit:

– Măicuță dragă, eu sunt aici, în cutia pendulei!

Capra îl scoase de acolo pe iedul cel mic și el prinse a-i povesti cum i-a înșelat lupul.

Ca să-și mai ogoiască durerea, capra ieși din casă și iedul cel mic, ca umbra, după ea. Și ducându-se ei spre grădină, îl zăriră pe lup sub un copac, dormind și sforăind de tremurau crengile.

Dar în burduhanul lui cel umflat se mișca și se zvârcolea ceva.

„Doamne, Dumnezeule, gândi capra, oare n-or mai fi trăind bieții mei copilași, pe care i-a înghițit tâlharul de lup?“

Îl trimise pe prâslea fuguța acasă, să aducă foarfecă, ac și ață, și, fââșș! tăie burdihanul lupului! N-apucase bine să facă o tăietură, că un ied și scoase capul afară. Și-n timp ce tăia mai departe, iezii începură să sară afară, unul după altul. Și erau vii și nevătămați toți șase; în lăcomia ei, dihania îi înghițise așa întregi cum erau, fără a-i mai mesteca.

După ce se îmbrățișară, capra îi îndemnă pe iezișori să care bolovani și să-i îndese în burdihanul dihaniei.

Apoi bătrâna îi cusu repede burta la loc.

După ce se sătură el bine de somn, porni către o fântână, cu gândul să-și potolească setea. Dar cum începu să umble, zdronca-zdronca, prinseră a se izbi și bolovani în burduhan. Și parcă presimțind că la mijloc nu-i lucru curat, începu să strige:

„Ce tot sare-ncolo-ncoace
Prin stomac, și nu-mi dă pace?
Iezii sar. Asta așa e!
Sau, cumva, or fi pietroaie?!“

Și când ajunse la fântână și se aplecă să bea apă, bolovani cei grei îl traseră la fund. Cei șapte iezi văzuseră de departe toată întâmplarea și, venind tot într-o goană, strigau cât îi lua gura:

– Lupul a crăpat! Lupul a crăpat!

De bucurie, cei șapte iezi începură a juca împrejurul fântânii, împreună cu maica lor, capra cea bătrână.

SĂPTĂMÂNA 11

Rătușca cea urâtă

după H. C. Andersen

Într-o zi călduroasă de vară, o rață își clocea cu drag ouăle. La un moment dat, unul câte unul, ouăle au crăpat. Numai unul, mai mare, se lăsa așteptat. Când în sfârșit a ieșit din găoace, puiul era mare și urât. Nu semăna deloc cu frații săi. Din fericire, măcar știa să înoate.

– Nu, nu-i pui de curcă, spuse rața; uite ce bine dă din picioare și ce drept se ține, e copilul meu. Și, la urma-urmei, dacă te uiți mai bine la el, e chiar drăguț. Mac-mac! Haideți după mine să vedeți și voi lumea și să vă duc în curtea rațelor, numai să vă țineți de mine, să nu vă calce careva, și feriți-vă de mâțe.

Pe biata rătușcă însă, aceea care ieșise din ou cea din urmă și era așa de urâtă, toate rațele cealalte o ciupeau, o înghionteau și o luau peste picior; și nu numai rațele, dar și găinile. Săraca rătușcă nu mai știa unde să se ducă și ce să facă! Era mâhnită din pricină că era așa de urâtă și toate păsările din curte râdeau de ea.

Astfel a trecut ziua cea dintâi și după aceea a fost din ce în ce mai rău. Pe rătușcă toți o alungau și chiar și surorile ei o ocărau și-i spuneau: „De te-ar prinde o dată mâța, urâcioasă ce ești!“ Și mamă-sa zicea și ea: „Bine-ar fi să pleci și să nu te mai văd!“ Rațele o ciupeau și găinile o băteau și o fată care se îngrijea de păsări a dat în ea cu piciorul. Rătușca n-a mai putut răbda și a sărit peste gard. Și așa, a ajuns la balta cea mare pe unde-s rațele sălbatice. Aici a stat toată noaptea, ostenită și amărâtă.

Dimineața, rațele sălbatice s-au înălțat din stuf și s-au pregătit să zboare; când au văzut pe tovarășa lor cea nouă, s-au uitat lung la ea.

– Ce fel de pasăre ești tu?

– Grozav ești de urâtă! au spus rațele sălbatice.

A stat ea acolo două zile. După aceea au venit două găște sălbatice, sau mai bine zis doi gânsaci sălbatici.

– Ascultă, fârtate, au spus ei; ești așa de urât încât ești chiar pe placul nostru. Vrei să vii cu noi și să fii pasăre călătoare?

Deodată s-a auzit poc! poc! și cei doi gânsaci au căzut morți în stuf și apa dimprejur s-a făcut roșie. Poc! Poc! s-a auzit iar și cârduri întregi de găște sălbatice s-au ridicat din stuf și iar s-au auzit pocnete. Era vânătoare mare. Câinii au venit până la baltă. Săraca rătușcă nu mai putea de spaimă. Își întorcea capul, ca să și-l ascundă sub apă, și chiar în clipa aceea un câine mare și fioros a răsărit lângă ea. Și-a întins botul spre rătușcă, și-a rânjit dinții și a plecat de-acolo fără s-o înșface.

– Mulțumescu-Ți, Doamne! a oftat rătușca; sunt așa de urâtă încât nici câinii nu vor să mă muște.

Biata rătușcă a mai așteptat câteva ceasuri până să se urnească. A ieșit din baltă și a plecat cât a putut de repede, luând-o peste câmp. Numai că mergea cam greu, din pricină că se stârnise furtuna și vântul vâjâia. Spre seară a ajuns la un bordei tare dărăpănat. Ca să scape de vânt, rătușca a intrat în bordei printr-o deschizătură a ușii.

În colibă stătea o babă cu un motan și o găină. Au pus-o pe sârmana rătușcă să facă ouă, sau măcar să toarcă. Și pentru că nu putea, se purtau tare urât cu ea. Ei îi era dor de apă dar nimeni n-o înțelegea.

– E așa de plăcut să te bagi cu capul în apă și să te dai la fund!

– Ce mai plăcere e și asta? a spus găina. Ia întreabă-l pe motan dacă lui îi place să înoate sau să se scufunde în apă! Întreab-o și pe stăpâna noastră cea bătrână! Crezi tu că ea are poftă să înoate și să se bage cu capul în apă?

– Voi nu mă înțelegeți! răspunse rățușca.

Până la urmă, rățușca a plecat. A înotat, s-a scufundat în apă, dar nicio vietate nu se uita la ea, așa era de urâtă!

A venit toamna, apoi iarna. Rățușca trebuia să înoate toată vremea încolo și încioace, ca să nu lase apa să înghețe cu totul. Într-o noapte însă, lacul a înghețat și pe ea a prins-o gheața.

Din fericire, dimineața a trecut pe acolo un țăran care a văzut-o și a salvat-o.

Ar fi prea trist să povestim ce-a îndurat și prin câte a trecut rățușca în iarna aceea. Când s-a făcut iar cald și soare, ea stătea în păpurișul bălții. Cântau ciocârliile, venise iar primăvara.

Și deodată, rățușca a văzut că poate să-și întindă larg aripile și că are în aripi o putere mai mare decât până atunci. Și-a luat deodată zborul și nici n-a știut când a ajuns într-o grădină mare, chiar pe marginea unui lac. Ce frumos era aici! Dintre trestii ieșiră trei lebede plutind domol pe luciul apei.

„Am să mă duc la păsările acelea frumoase și ele au să mă bată și au să mă omoare fiindcă sunt așa de urâtă și îndrăznesc să mă apropii de dânsle“. Și s-a ridicat și și-a luat zborul către lebede.

– Omorâți-mă! a spus biata pasăre și și-a plecat capul pe luciul apei.

Dar când colo, ce să vadă în apă? Chiar pe ea însăși oglindită, dar acum nu mai era o pasăre greoaie, cenușie și urâtă, era și ea lebedă. Lebedele cele mari au venit la ea și au dezmiertat-o cu pliscurile. În grădină au venit câțiva copii. Au aruncat pe apă pâine și grăunțe. Deodată, cel mic a strigat:

– Uite că a mai venit una! Și ceilalți au chiuit de bucurie și au strigat și ei:

– Da, a mai venit una! Apoi au venit iar și au aruncat pe apă pâine și cozonac și toți spuneau:

– Asta care a venit acum este cea mai frumoasă!

Și lebedele cele bătrâne se plecau în fața ei. Lebăda cea tânără s-a rușinat și și-a ascuns capul în aripi; nu știa ce să facă; era foarte fericită, dar nu se mândrea deloc; fiindcă o inimă bună nu-i niciodată mândră. Se gândea cât fusese ea de prigonită și de batjocorită și acum toți spuneau că e cea mai frumoasă dintre toate păsările.

– Pe vremea când eram o rățușcă urâtă nici în vis nu m-aș fi gândit la atâta fericire!

SĂPTĂMÂNA 12

Iarna

de George Coșbuc

Iarna-i un vestit dulgher,
Că ea poate, când voiește,
Peste râuri pod să puie,
Fără lemne, fără cuie,
Fără niciun pic de fier;
Și gătește-așa deodată
Pod întreg, dintr-o bucată.

Iarna-i grădinar, când vrea,
Pune albe flori la geamuri,
Fără frunze și cotoare,
Fără chiar să aibă soare,
Numai cum le știe ea.
Mie-mi plac, că sunt de gheață,
Dar când sufli, pier din față.

Legenda lui Moș Nicolae (opțional)

În noaptea dintre 5 spre 6 decembrie, copiii așteaptă cu nerăbdare cadourile delicioase lăsate de Moș Nicolae în ghetuțe și cu siguranță îți aduci și tu aminte de foșnetul ambalajelor de ciocolată sau de mirosul dulce de portocale din dimineața în care te trezeai întrebându-te dacă moșul ți-a adus dulciuri sau doar o nuielușă.

Sfântul Nicolae s-a născut în jurul anului 280 în sudul Turciei de astăzi, într-o familie de creștini bogați, însă părinții săi au murit într-o epidemie când el era încă un copil. Nicolae și-a dăruit de atunci întreaga avere oamenilor săraci, bolnavi și suferinzi, devenind cunoscut în toată lumea pentru ajutorul dat sufletelor celor în nevoie și pentru grija sa pentru copiii sărmani. În perioada Imperiului Roman, creștinii erau persecutați, așa că Sfântul Nicolae a fost întemnițat din cauza credinței, murind pe 6 decembrie 343. Ziua morții lui a devenit ziua Sfântului Nicolae, moment în care sunt sărbătorite atât faptele lui de sfânt, cât și poveștile ce au dus la nașterea legendei lui Moș Nicolae.

Una dintre aceste povești este despre un om sărac care avea trei fiice. În acele timpuri, pentru ca o fată să fie luată în căsătorie, avea nevoie de o zestre considerabilă dăruită de tatăl său, iar cu cât zestrea era mai mare, cu atât creșteau șansele ca fata să-și găsească un soț mai bun. Fiicele acestui nevoiaș, neavând nicio zestre, erau astfel sortite să fie vândute ca sclave. În mod misterios, omul a găsit în casă trei pungii cu galbeni, ce conțineau câte o zestre considerabilă pentru fiecare fată, astfel încât acestea să-și poată găsi câte un soț cumsecade. Se spune că săculeții cu galbeni au apărut de nicăieri în șosetele și cizmulițele lăsate în fața focului la uscat.

De atunci, s-a păstrat obiceiul de a atârna ciorăpei sau de a lăsa o pereche de ghetuțe în fața ușii, în așteptarea cadoului de la Moș Nicolae. Într-o altă variantă a poveștii, galbenii din săculeț sunt înlocuiți cu trei bile de aur, de aici moștenindu-se tradiția de a oferi portocale cu ocazia Sf. Nicolae.

SĂPTĂMÂNA 13

Uite, vine Moș Crăciun!

de Otilia Cazimir

1. Prin nămeți, în fapt de seară,
A plecat către oraș
Moș Crăciun c-un iepuraș
Înhămat la sânioară.

2. Drumurile-s troienite,
Noaptea vine, gerul crește...
Cu urechile ciulite
Iepurașul se grăbește.

3. Uite-o casă colo-n vale,
Cu ferestre luminate.
Moșul s-a oprit din cale,
Cu toiagu-n poartă bate:

4. – Bună seara, bună seara!
Iaca, vin cu sânioara
Și cu daruri proaspete.
Bucuroși de oaspete?

5. – Bucuroși, bucuroși,
Strigă glasuri de copii.
Moșule, de unde vii?
– Iaca, vin din moși-strămoși,
Încărcat cu jucării!

6. Noapte rece și albastră.
Ies copiii la fereastră,
Să se uite cum coboară,
Prin troianul uriaș,
Moș Crăciun c-un iepuraș
Înhămat la sânioară.

Legenda lui Moș Crăciun (opțional)

Legenda spune că Moș Crăciun este un bărbat foarte bătrân care trăiește împreună cu soția sa la Polul Nord. Este atât de bătrân încât nimeni nu își amintește să-l fi văzut în perioada în care era tânăr și nici nu cred că foarte multă lume își pune problema asta.

Totuși, pentru cei care s-au întrebat despre vârsta lui, se pare că Moș Crăciun a apărut încă din secolul I, iar acest moment al venirii moșului se sărbătorește diferit în funcție de zonă și țară.

Prima dată, Moș Crăciun a apărut desenat într-o costumație roșie în 1860 în cotidianul Harper's Illustrated Weekly, după ideea caricaturistului și graficianului Thomas Nast.

De-a lungul anilor, înfățișarea lui Moș Crăciun s-a tot schimbat, dar imaginea sa definitivă a devenit cunoscută odată cu reclama creată de Haddon Sundblom pentru compania Coca-Cola în anul 1931.

Astfel, Moșul este reprezentat într-un costum de culoare roșie cu blănița albă pe margini, cizme negre și o căciulă roșie, pufoasă, este grăsuț și are o barbă lungă și albă.

Se spune că tot timpul anului Moș Crăciun construiește jucării pentru cei cumiți, fiind ajutat de spiriduși. La Polul Nord el primește scrisorile oamenilor din toată lumea, cu ceea ce-și doresc să găsească sub bradul de Crăciun. În Ajunul Crăciunului, Moșul își ia în cârcă sacul cu daruri și pleacă să le ducă celor cumiți. Sania zboară trasă de cei opt reni și se oprește la casa fiecărui om.

Pentru a preîntâmpina riscul de a nu putea citi scrisorile, se spune că Moș Crăciun vorbește fluent mai mult de 2.700 de limbi, cu peste 7.000 de dialecte, inclusiv limbajul secret al spiridușilor.

Când aduce darurile, Moș Crăciun le așază de obicei lângă bradul împodobit în ajun. Însă trebuie să știți că pomul de Crăciun și-a făcut apariția în piețele capitalelor europene numai în primele decenii ale secolului al XX-lea.

Din punct de vedere religios, Biserica Romano-Catolică a fost cea care s-a opus afirmării lui Moș Crăciun. În anii 50, ea a manifestat rezistență față de asimilarea unor mitologii populare considerate a fi păgâne, tot așa cum se opune astăzi sărbătorii păgâne americane Halloween.

Afirmarea lui Moș Crăciun și a Crăciunului ca sărbătoarea copiilor a fost făcută de Charles Dickens, care în 1843 a publicat celebrul „Cântec de Crăciun“, de multe ori ilustrat de cinematografie și desene animate.

Legenda spune că Maica Domnului, fiind cuprinsă de durerile nașterii, l-a rugat pe Moș Ajun să-i găzduiască. Deoarece era sărac, el a refuzat-o, dar a trimis-o la fratele lui mai mic și mai bogat, Moș Crăciun.

Ajunsă la casa lui Crăciun, Maica Domnului o găsește acasă pe soția acestuia, Crăciuneasa, și îi cere acesteia adăpost. Crăciuneasa era o femeie bună, însă știindu-și soțul rău și necredincios, îi găzduiește în grajdul vitelor. Apoi, fără să-i spună soțului ei, Crăciuneasa o ajută pe Maica Domnului să-L nască pe Pruncul Iisus.

Aflând cele întâmplare, Crăciun își pedepsește soția tăindu-i mâinile. Maica Domnului, printr-o minune, o vindecă, lipindu-i mâinile la loc Crăciunesei. Moș Crăciun, văzând aceasta se căiește și îi cere iertare lui Dumnezeu, devenind astfel primul creștin. Se spune că el s-a căit atât de mult, încât a doua zi și-a împărțit întreaga avere copiilor săraci.

De atunci, în fiecare an, în Ajunul Nașterii Domnului (24 decembrie), Moș Crăciun vine cu sania trasă de reni, intră pe horn și pune sub brad cadourile. Cei 9 reni sunt: Rudolph, Dasher, Dancer, Prancer, Vixen, Comet, Cupid, Donner și Blitzen. Conducătorul acestora este Rudolph, renul cu nas roșu.

SĂPTĂMÂNA 14

Săniuța

de George Coșbuc

Neaua peste tot s-a pus,
A venit iarna drăguța,
Hai copii, pe deal în sus
Să ne dăm cu săniuța.

Câte unul, câte doi,
Ne suim în sănioară;
Fără cai și fără boi
Săniuța fuge, zboară.

Toți sunt rumeni la obraz,
Mulți coboară și mulți
suie,
Unii râd, fac mare haz,
Alții capătă cucuie.

19

SĂPTĂMÂNA 15

Simțurile

de Nicolae Nasta

Văd păpuși și jucării,
Cu urechile, oricând,
Aud fiece cuvânt.
Limba și cu cerul gurii
Îmi spun gustul prăjiturii.

Degetele-mi spun și ele
De sunt moi chiflele mele.
Iar cu nasu-adesiori
Sorb parfumul tot din flori.

SĂPTĂMÂNA 16

Nu uitați!

de S. Mihnea

1. Zilnic cu o periută
Dinții curăță-i ușor,
Că de n-o faci, ei se strică
Și te dor.

2. Fructe și legume multe
Să mănânci: îți folosesc,
Căci sunt bune, sunt gustoase
Și hrănesc.

3. Mâinile de-ți sunt murdare
Când mănânci, te-mbolnăvești.
Spală-te ades pe ele
Și-o să-mi mulțumești!

4. Ce voios ești când faci baie
Și curat ești ca un crin!
Fă în orice săptămână
Una cel puțin!

SĂPTĂMÂNA 17

Prietenia, comoara cea mai de preț

(poveste populară)

Într-o zi, Petru găsi harta unei comori.

– Voi găsi comoara și voi avea parte și de ceva aventură! exclamă el.

Și porni la drum. Și merse, ce merse și ajunse într-o pădure. Acolo întâlni un Leu, pe care îl întrebă:

– Ești suficient de puternic și de curajos pentru a veni cu mine la o vânătoare de comori?

Leul acceptă propunerea lui Petru și îl însoți pe acesta la drum. Pădurea era foarte deasă și întunecoasă, iar lui Petru i se făcu frică, însă, cu Leul lângă el reuși să o străbată până la capăt. Când cei doi ajunseră la poalele unui munte, îl întâlniră pe Vultur.

– Ai o vedere excelentă și poți să ne atenționezi de pericole. Nu dorești să vii cu noi? Suntem în căutarea unei comori, spuse Petru.

Vulturul acceptă propunerea. Muntele pe care trebuiau să îl străbată era foarte înalt și stâncos. Leul alunecă, însă Petru fu suficient de iute să îi dea o mână de ajutor și să îl tragă sus. Vulturul, cu vederea lui ascuțită, era foarte atent la fiecare pas pe care îl făceau cei doi tovarăși de drum.

Curând, au ajuns la valea din josul muntelui, unde au întâlnit-o pe Oaie.

– Vrei să ne însoțești în căutarea unei comori și să ne ții de cald când ne este frig? o întrebă Petru pe Oaie.

Aceasta acceptă propunerea lui Petru și astfel, porniră toți la drum. Un vânt rece străbătu întreaga pajiște; toți se îngămădiră lângă Oaie, ca să le țină de cald. După o lungă călătorie, cei patru ajunseră în deșert, unde se întâlniră cu Cămila.

– Ne vei însoți în călătoria noastră și ne vei ajuta să străbatem întregul deșert în căutarea comorii?

Zis și făcut. După ce străbat întregul deșert, cei cinci ajung în cele din urmă lângă ocean, unde o întâlnesc pe Broasca Țestoasă de mare.

– Suntem în căutarea unei comori și ne gândeam dacă ne poți ajuta să străbatem oceanul, întrebă Petru.

Broasca le răspunse afirmativ și astfel porniră toți la drum.

Valurile puternice aproape că îi îneacă, însă Broasca Țestoasă îi îndreptă cu dibăcie către țărm, unde îi aștepta Bufnița.

Aceasta le vorbi cu înțelepciunea ei străveche, spunându-le așa:

– Felicitări, ați găsit comoara.

– Unde este? întrebă toți surprinși.

– Împreună ați străbătut pădurea, ați urcat muntele, ați înfruntat valea, ați întâmpinat cu vitejie deșertul și ați traversat oceanul. Niciodată nu ați fi reușit unul fără celălalt.

Ei s-au uitat unul la altul și au realizat că Bufnița avea dreptate! Toți au găsit

PRIETENIA!

Și, într-adevăr, au găsit cea mai de preț comoară!

SĂPTĂMÂNA 18

Școlărița

de Stelian Filip

Fata a-nvățat să scrie
Gâze negre pe hârtie,
Ce îi joacă dinainte,
Rânduite în cuvinte.
Face gărgărițe mici
Și bondari, și licurici,
Și pe-alocuri, mai mărunte,

Pune virgule și puncte.
Iar ca semn... particular,
Ce arată foarte clar
Că fetița e la școală
Și că scrie cu cerneală,
Și-a mai pus (cam zăbăuc!)
Un punct mare... pe năsuc!

21

SĂPTĂMÂNA 19

Tanu

de Elena Farago

1. Tanu i-un motan cuminte,
Și-i atâta de curat,
C-are voie să se culce
Chiar cu pernele din pat.

2. Ilenuța îl iubește
Și se joacă mult cu el,
Astăzi însă-i supărată,
Nu l-a mângâiat de fel!...

3. „Miau!“... o-mbie din fereastră,
Dar fetița stă pe loc:
– Taci, măi Tanule, că mie
Nu-mi mai vine să mă joc!
– Ce-ai pățit?
– Nimic, dar mama
Așa aspru m-a certat!
– I-ai greșit ceva?
– De unde!...
Pentru că nu m-am spălat...
– Știi, fetița mea cuminte,
Iartă-mă că-ți spun, dar eu,
Pentru asta, te-aș și bate
Dac-ai fi copilul meu!

SĂPTĂMÂNA 20

Pantofii roșii

de N. Calma

Într-un oraș din America, trăia împreună cu mama ei o fetiță neagră pe care o chema Neuși.

Mama ei spăla vasele la un restaurant și venea noaptea târziu. Neuși o aștepta pe mama ei până se întorcea de la lucru. În casă era frig. Sub dușumea forfoteau șobolanii și lui Neuși îi era frică de ei.

Într-o noapte, șobolanii furară pantofiorul stâng al Neușei. Fetița îl căută cu mama ei multă vreme, dar nu-l găsiră nicăieri. Dimineața, Neuși își încălță pantofiorul drept și începu să plângă:

– Cum am să umblu acum desculță?

Mama oftă din greu.

– Nu plânge, fetița mamei. Îl voi ruga pe stăpânul meu să-mi dea leafa pe o săptămână înainte și dacă-l voi îndupleca, îți voi cumpăra alți pantofiori.

Neuși sări în sus de bucurie.

– Mămică, atunci cumpără-mi pantofiorii roșii, așa cum avea fetița aceea frumoasă, pe care am văzut-o când am fost cu tine în parc.

– Nu știu, fetița mea, dacă îmi vor ajunge banii. Pantofiorii aceia sunt atât de scumpi!

Dar Neuși o rugă atât de frumos să-i cumpere pantofiorii roșii, încât mama îi promise. Duminică, porniră împreună în oraș. S-au oprit în fața unei prăvălii. În dosul vitrinelor sclipitoare erau înșirate ghete și pantofi.

– Mamă, mamă, uite pantofiorii roșii, strigă deodată Neuși. Hai să intrăm mai repede. În prăvălie nimeni nu o luă în seamă pe negresă și pe fetița ei. Doi vânzători încercau o pereche de ghete unui băiat îmbrăcat într-un costum de sport, iar ceilalți stăteau de vorbă. Într-un târziu, mama se hotărî să-i roage:

– Iertați-mă, nu mi-ați putea arăta niște pantofiori roșii pentru fetița mea?

Vânzătorul se apropie supărat:

– Asta-i marfă scumpă, spuse el. Ai destui bani pentru astfel de pantofi?

– Da, domnule, stăpânul mi-a dat leafa pe o săptămână înainte.

Numai atunci vânzătorul puse pe teighea o pereche de pantofiori roșii. Erau atât de noi, luceau atât de frumos și miroseau a piele. Neuși începu să bată din palme.

Vânzătorul se încruntă și murmură printre dinți.

– Încearcă-i. Dar el nu-i încălță pantofiorul pe picior, așa cum ar fi făcut cu alți cumpărători.

Neuși și mama ei aveau pielea neagră și pentru cei cu pielea neagră vânzătorii nu se osteneau. Mama se așeză în genunchi în fața fetiței și începu să-i încălze pantofiorii roșii. Dar ce nenorocire! Pantofiorii erau prea mici.

– Nu aveți cumva o pereche mai mare? întrebă mama.

Vânzătorul o privi prin ochelari.

– Mai mare? Avem, numai că trebuie să cumperi și perechea pe care ai încercat-o.

– Să iau și perechea asta? Dar pentru ce? Doar pantofiorii ăștia sunt mici pentru fetiță.

Vânzătorul împachetă, netulburat, pantofiorii.

– Fetița i-a încercat și cine o să încălze niște pantofi pe care i-a pus în picioare un copil de negru? Ești obligată să iei și perechea asta. Mama se uită disperată la ei.

– Vai de mine! Dar n-am bani decât pentru o singură pereche. Va să zică fetița mea va rămâne fără pantofi!

Auzind acestea, Neuși începu să plângă cu sughituri. Mama se apropie de stăpânul prăvăliei.

– Domnule, dați-mi voie să nu cumpăr acești pantofi, îl rugă ea sfioasă, fetița nu a încercat decât unul. Nu am niciun cent mai mult, domnule... ăștia sunt bani munciți.

Patronul văzând în fața sa o negresă, făcu plictisit cu mâna.

– Nu vreau să păgubesc din cauza ta, spuse el morocănos.

Această discuție a fost însă auzită de un alt cumpărător, un om în salopetă de muncitor.

El se aplecă spre Neuși și-i mângâie căpușorul.

– Nu mai plânge, fetiță mică! Apoi, întorcându-se către mama Neușei, îi spune:

– Dați-mi mie pantofiorii aceștia. Vor fi tocmai buni pentru fetița mea. Dumneata vei putea cumpăra alți pantofiori pentru copilul dumatăle. Eu, unul, știu ce înseamnă banii munciți. O salută pe mama Neușei, plăti pantofii și, luând pachetul la subraț, ieși din magazin. Neuși se întoarse fericită acasă. La fiecare pas, pantofiorii cei noi scârțâiau și Neușei i se părea că pantofii vorbesc. Iar mama ei nu-l putea uita pe omul îmbrăcat în salopetă de muncitor.

SĂPTĂMÂNA 21

Mâțișorii

de Otilia Cazimir

1. A ieșit răchita-n drum.
Ce-o mai fi și asta, oare,
Că-i din cap până-n picioare
Numai motocei de scrum?...

2. Cu mlădițele plecate,
Stă pe loc și se socoate:
S-ar întoarce – nu mai poate,
S-ar ascunde –N-are unde!

3. I-e rușine de copii,
Că din mugurii-aurii
I-au ieșit, în loc de flori...
Mâțișorii!

SĂPTĂMÂNA 22

Umbrela roșie

de Titel Constantinescu

Fetița e foarte fericită. Mama îi dă umbrela ei roșie.
Dar nu plouă. Dacă ar ploua, fetița ar fi la plimbare cu umbrela deschisă.
Dacă treci prin fața casei, să nu te miri că la fereastră stă o umbrelă și, sub umbrelă, fetița.
Stă și așteaptă ploaia rece a toamnei.

Un vânt potolit aduce miresme de toamnă. Deodată, pic – pic – pic! A început să plouă.
Umbrela roșie a dispărut de la fereastră. E acum pe scări. Acum, e la poartă. Acum, deschide poarta. O umbrelă roșie se plimbă pe trotuar. Singură? Nu știu, pentru că de la fereastra etajului doi, de unde privesc, nu văd decât o umbrelă roșie. Și doi pantofi. Și o mână care se întinde, cu teamă, ca nu cumva să treacă ploaia.

Toamna alungă frunzele îmbătrânite ale copacilor și păsările cerului. Fetița de sub umbrelă e cea mai veselă fetiță din lume. Dacă și prietenele ei ar putea să o vadă!

Din capătul străzii vin în fugă o fetiță și un băiețel. Frunzele multicolore i-a îmbiat la joacă. I-a prins ploaia în parc și vor să ajungă mai repede acasă.

Trec în fugă pe lângă umbrela roșie. Fetița îi privește și îi pare rău de hainele lor ude.

– Stați! Veniți sub umbrela mea.

Cei doi intră sub umbrelă. Nu încap bine toți. Fetița întinde umbrela băiatului.

– Ține tu umbrela, că ești bărbat!

Umbrela roșie se depărtează. Sub ea, un băiat și două fetițe. Când cei doi copii ajung acasă, îi mulțumesc fetiței.

După ce se despart, apar trei copii uzi complet.

– Ce umbrelă frumoasă ai! observă unul dintre ei.

– Pofțiți sub umbrelă! spune fetița.

Și fiindcă nu încap toți patru, fetița le dă umbrela, rămânând în urma lor sub stropii reci ai ploii.

– Ce umbrelă frumoasă am! spune iar fetița.

Și umbrela roșie se depărtează încet. În urma ei, fără să simtă ploaia, merge o fetiță veselă.

SĂPTĂMÂNA 23

Cenușăreasa

după Frații Grimm

A fost odată un om putred de bogat și omului ăstuia i s-a întâmplat să-i cadă nevasta greu bolnavă. Și când a simțit că i s-apropie sfârșitul, femeia și-a chemat la căpătâi singurul ei copil, o fetiță, și i-a spus:

– Draga mamei, orice ți s-ar întâmpla, caută să fii întotdeauna bună și cu sufletul neîntinat. Acestea zicând, femeia își mai privi o dată copila și închise ochii pentru vecie. Fetița se ducea în fiecare zi la cimitir și plângea amar la mormântul maică-sii. După o vreme, omul își luă altă nevastă, iar aceasta își aduse în casă cele două fete pe care le avea. Fetele, nu-i vorbă, erau frumoase, dar pe cât de luminos le era chipul, pe atât de întunecat și plin de răutate le era sufletul. Pentru fata cea vitregă începură a curge, de-acți înainte, zile pline de amărăciune.

– Ce, proasta asta se cade să stea cu noi în odaie? Cine vrea să mănânce n-are decât să muncească! La bucătărie cu ea, că acolo i-e locul!

Îi luară straietele ei cele frumoase și-o îmbrăcară c-o vechitură de rochie cenușie și o încălțară cu niște papuci de lemn.

Apoi o puseră să robotească din greu de dimineață până noaptea: să se scoale până-n ziuă, să care apă, să aprindă focul, să facă de mâncare și să spele rufe. Iar când nu mai prididea de câtă treabă avea de făcut, ele zvârleau linte și mazărea în cenușă, de trebuia apoi s-o aleagă bob cu bob.

Seara, fata cădea frântă de oboseală. Dar cum n-avea un pat unde să-și întindă oasele trudite, se cuibărea în cenușă lângă vatră și până și somnul îi era numai chin și amar. Și fiindcă din această pricină era totdeauna plină de cenușă și murdară, îi ziseră în răs Cenușăreasa. Într-o zi, tatăl fetelor se pregătea să plece la un iarmaroc și, mai înainte de a-și lua rămas bun, apucă să le întrebe pe cele două fete vitrege ce daruri voiau să le aducă de acolo.

– Rochii frumoase, răspunse una.

– Ba mărgăritare și nestemate, zise a doua.

– Da' ție, Cenușăreaso, ce-ți dorește inima să-ți aduc? Întrebă taică-său, într-un sfârșit.

– Cea dintâi rămurică ce s-o anina de pălăria dumată, la întoarcerea acasă, pe aia s-o rupi, dragă tată, și să mi-o aduci.

La iarmaroc, omul avu grijă să cumpere pentru fetele vitrege rochii frumoase, mărgăritare și nestemate. În drum spre casă, când îi fu să treacă printr-un desiș, îl atinse o creangă de alun și-i dădu jos pălăria de pe cap. Atunci își aminti de rugămintea Cenușăresei, rupse creanga și-o luă cu sine. Fata îi mulțumi din suflet și, către seară, se duse la mormântul maică-sii, răsădi crenguța în pământ și începu să plângă atât de amarnic că lacrimile picurară pe ramură și-o udară. Și crenguța creșu mare și se făcu o mândrețe de copac. De trei ori pe zi se ducea Cenușăreasa la mormântul maică-sii și de fiecare dată zărea o păsărică albă lăsându-se din zbor pe câte-o creangă a alunului. Și ori de câte ori avea fata vreo dorință, păsărica i-o împlinea și-i arunca din pom ce-i poftea inima.

Și s-a întâmplat ca o dată împăratul să pună la cale o mare petrecere care trebuia să țină trei zile încheiate și a poftit la ospăț pe toate fetele frumoase din împărăția lui. Pasămite, împăratul gândea că-n chipul ăsta fecioru-său o să aibă de unde să-și aleagă mireasa...

Fata, fiindcă-i plăcea tare mult să dănuiască, se rugă de maică-sa vitregă să se îndure și s-o lase și pe ea.

Femeia zise:

– Ia uite aici: am răsturnat o strachină de linte în cenușă și de ești în stare ca-n două ceasuri să-mi alegi toată linte, atunci o să te îngădui să mergi la petrecere!

Cenușăreasa ieși în grădină pe ușa din dos și prinse a striga:

– Blânde porumbițe și voi turturele și voi păsări ale cerului, veniți cu toatele de-mi ajutați s-alegem linte:

„Bobul bun, ici, în ulcică,
Iar cel rău în gușulică...”

N-apucă să sfârșească bine vorbele astea și numai ce sosiră-n zbor două porumbițe albe, două turturele și, după ele, toate zburătoarele cerului. Păsările umplură strachina cu vârf, dar mama vitregă răsturnă alte două străchini de linte în cenușă. Cu ajutorul păsărilor, fata reuși să termine iar treaba, însă mama și fetele ei plecară fără ea la petrecere.

După ce rămase singură-singurică în toată casa, Cenușăreasa se duse la mormântul mamei sale și, așezându-se sub alun, grăi:

„Alunaș drag, alunaș,
Scutură-te, rogu-te-aș,
Și mă-mbracă-n strai de-argint,
Numai aur și argint!”

Pasărea cea albă, care se afla în alun, numai ce-i zvârli de sus o rochie țesută toată în aur și argint și-o pereche de conduri cu alesături de mătase și argint.

Cenușăreasa se îmbracă în grabă și se duse la petrecere.

De cum o zări pe fată, feciorul împăratului îi ieși înainte, o prinse de braț și-o pofti la joc. Și nici că mai vru să dănțuiască cu altă fată.

Dănțuirea împreună și, pe la ceasul când se îngânau noaptea cu zorile, fata vru să se ducă acasă.

– Merg și eu cu tine, că vreau să-ți țin de urât cât o dura drumul, îi zise feciorul împăratului.

Fata-i scăpă însă printre degete ca prâsnelul și se duse singură acasă.

A doua și a treia zi, petrecerea s-a pornit din nou la palatul împărațesc; de fiecare dată, Cenușăreasa, cu ajutorul păsării din alun, s-a îmbrăcat în rochii din ce în ce mai frumoase, a mers la palat și a dansat numai și numai cu prințul, reușind de fiecare dată să fugă acasă după petrecere.

Vezi însă că, a treia oară, prințul pusese la cale un vicleșug, poruncind să se ungă din vreme treptele cu smoală. Și când Cenușăreasa coborî câteva trepte, condurul din piciorul stâng îi rămase agățat în smoală. Feciorul de împărat îl ridică și-n palma lui stătea acum un condur mic și drăgălaș, împletit cu totul și cu totul din fir de aur.

– Fata pe-al cărei picior se va potrivi condurul acesta, numai aceea, îmi va fi nevestă și de nici o alta, în afară de ea, n-am nevoie! spuse el a doua zi.

Când auziră spusele tânărului crai, cele două fete ale mașterei se bucurară grozav, fiindcă și ele aveau piciorul micuț. Dar, pentru că totuși nu le încăpură picioarele în pantofior, își tăiară una degetul mare, iar cealaltă călcâiul.

Când trecură prin dreptul alunului, alături de prinț, porumbițele le dădură de gol spunând:

„Vai, conduru-i tare mic:
Parcă-n clește-așa o strânge!
Și-năuntru-i numai sânge,
Că tot curge pic cu pic...
Nu-i mireasa-adevărată!

Ea-i pe-aproape și te-așteaptă...”

Feciorul de împărat duse pe rând miresele mincinoase acasă și, aflând că mai e o fată în casă, ținu morțiș s-o vadă. Fata se așeză pe un scăunel, scoase din picior papucul de lemn și încălță condurul care-i veni ca turnat. Când se ridică fata și tânărul crai îi privi chipul, o recunoscă pe dată. Și nu-și putu stăpâni strigătul:

– Asta-i mireasa cea adevărată!

Feciorul de împărat o luă pe Cenușăreasa și porni cu ea către casă. În clipa când trecură prin dreptul alunului, cele două porumbițe albe ca neaua prinseră a ciripi:

„Vezi, conduru-i tare mic,
Dar de strâns, defel n-o strânge,
Și-năuntru nu e sânge,
Că n-a curs măcar un pic!
Ea-i mireasa-adevărată,
Mult dorită și visată!“

După ce strigară vorbele astea își luară amândouă zborul și, rotindu-se, se așezară ușurel pe umerii fetei, una la dreapta și alta la stânga. Și au rămas așa, pe umerii Cenușăresei, tot timpul cât s-a prăznuit nunta împărătească.

SĂPTĂMÂNA 24

Ursul păcălit de vulpe

de Ion Creangă

Era odată o vulpe vicleană, ca toate vulpile. Ea umblase o noapte întreagă după hrană și nu găsisese nicăieri. Făcându-se ziua albă, vulpea iese la marginea drumului și se culcă sub o tufă, gândindu-se ce să mai facă, ca să poată găsi ceva de mâncare.

Șezând vulpea cu botul întins pe labele de dinainte, îi vine miros de pește. Atunci ea ridică puțin capul și, uitându-se la vale, în lungul drumului, zărește venind un car tras de boi.

– Bun! gândi vulpea. Iaca hrana ce-o așteptam eu. Și îndată iese de sub tufă și se lungește în mijlocul drumului, ca și cum ar fi fost moartă.

Carul apropiindu-se de vulpe, țăranul ce mâna boii o vede și, crezând că-i moartă cu adevărat, strigă la boi: „Aho! Aho!“ Boii se opresc. Țăranul vine spre vulpe, se uită la ea de aproape și, văzând că nici nu suflă, zice: „Bre! da' cum a murit vulpea asta aici?! Ti! ce frumoasă haină am să fac nevastei mele din blana istui vulpoi!“ Zicând așa, apucă vulpea de după cap și, târând-o până la car, se opintește și-o aruncă deasupra peștelui. Apoi strigă la boi: „Hăis, Joian! Cea, Bourean!“ Boii pornesc.

Țăranul mergea pe lângă boi și-i tot îndemna să meargă mai iute, ca să-ajungă degrabă acasă și să ia pielea vulpii.

Însă, cum au pornit boii, vulpea a și început cu picioarele a împinge peștele din car jos. Țăranul mâna, carul scârțâia, și peștele din car cădea.

După ce hoața de vulpe a aruncat o mulțime de pește pe drum, bini... șor! sare și ea din car și, cu mare grabă, începe a strânge peștele de pe drum. După ce l-a strâns grămadă, îl ia, îl duce la vizuina sa și începe a mânca, că ta... re-i mai era foame!

Tocmai când începuse a mânca, iaca vine la dânsa ursul.

– Bună masa, cumătră! Ti!!! da' ce mai de pește ai! Dă-mi și mie, că ta... re mi-i poftă!

– Ia mai pune-ți pofta-n cuiu, cumătre, că doar nu pentru gustul altuia m-am muncit eu. Dacă ți-i așa de poftă, du-te și-ți moaie coada-n baltă, ca mine, și-i avea pește să mănânci.

– Învață-mă, te rog, cumătră, că eu nu știu cum se prinde peștele.

Atunci vulpea rânji dinții și zise: „Ale, cumătre! da' nu știi că nevoia te duce pe unde nu-ți e voia și te-nvață ce nici gândești? Ascultă, cumătre: vrei să mănânci pește? Du-te diseară la băltoaca cea din marginea pădurii, vâra-ți coada-n apă și stai pe loc, fără să te miști, până despre ziuă; atunci smucește vârtos spre mal și ai să scoți o mulțime de pește, poate îndoit și-ntreit de cât am scos eu.“

Ursul, nemaizicând nicio vorbă, aleargă-n fuga mare la băltoaca din marginea pădurii și-și vâra-n apă toată coada!

În acea noapte începuse a bate un vânt rece, de îngheța limba-n gură și chiar cenușa de sub foc. Îngheață zdravăn și apa din băltoacă și prinde coada ursului ca într-un clește. De la o vreme, ursul, nemaiputând de durerea cozii și de frig, smucește odată din toată puterea. Și, sărmanul urs, în loc să scoată pește, rămâne fără de coadă!

Începe el acum a mormâi cumplit și-a sări în sus de durere; și plin de ciudă pe vulpe că l-a amăgit, se duce s-o ucidă în bătaie. Dar șireata vulpe știe cum să se ferească de mânia ursului. Ea ieșise din vizuină și se vârase în scorbura unui copac din apropiere; și când văzu pe urs că vine fără de coadă, începu a striga:

– Hei, cumătre! Dar ți-au mâncat peștii coada, ori ai fost prea lacom și-ai vrut să nu mai rămâie pești în baltă?

Ursul, auzind că încă-l mai ia și în răs, se supără și mai tare și se repede iute spre copac; dar gura scorburii fiind strâmtă, ursul nu putea să încapă înăuntru. Atunci el caută o creangă cu cârlig și începe a cotrobăi prin scorbură, ca să scoată vulpea afară și să-i deie de cheltuială... Dar când apuca ursul de piciorul vulpii, ea striga: „Trage, năărăule! mie nu-mi pasă, că tragi de copac...” Iar când anina cârligul de copac, ea striga: „Văleu, cumătre! nu trage, că-mi rupi piciorul!”

În zadar s-a necăjit ursul, de-i curgeau sudorile, că tot n-a putut scoate vulpea din scorbură copacului.

Și iaca așa a rămas ursul păcălit de vulpe.

SĂPTĂMÂNA 25

Cum vorbesc animalele

1. Mâța zice: „Miau-miau-miau,
Unde-i brânza ca s-o iau?”	4. Calul zice: „Iha-ha,
Vino, mânzișor, nu sta.”	6. Gâsca zice: „Ga-ga-ga,
Pân-la râu cum aș zbura.”
2. Grivei zice: „Ham-ham-ham,
Cum aș roade-un os dar n-am.”	5. Rața zice: „Mac-mac-mac,
Bine e să-noți pe lac.”	7. Puii zic: „Piu-pii, piu-pii,
Nu ne chinuiți, copii.”
3. Vaca zice: „Mu-mu-mu,
Nu-mi văd vițelușul, nu.”		

SĂPTĂMÂNA 27

Jucăriile unui băiat cuminte

de George Coșbuc

Un copil, când jocu-i place,
Toată lumea joc îi face;
Iar el toate le pricepe
Și cu ele-un joc începe.
Zice tufa de zambile:
– Bună ziua, drag copile!
Floarea zice: – Oprește-ți pașii!
– Prinde-ne ! zic fluturașii.
– Eu sunt netedă și mică,
Ia-mă! zice-o pietricică.
Cântă rândunica iară:
– Eu de mult te chem afară!
Cățelușul și el vine:
– Hai și joacă-te cu mine!

Vrăbii zboară pe tot locul:
Vezi, așa e vesel jocul!
Patru roți de la trăsură
Strigă : – Iute alergătură!
Vântul zice: – Așa mi-e placul,
Să-ndoiesc de vârf copacul!
Mărul zice: – Mă voi coace,
Vin-atunci pe fugă-ncoace!
Toate-așa cu drag îl cheamă
Și el vesel ia de seamă,
Numai cel ursuz nu știe
Cum să-și fac-o jucărie
Și numai posomorâtul
Nu-și știe alunga urâtul.

SĂPTĂMÂNA 29

Copiii din crâng

de K. Ușinski

Doi copii, un frate și o soră, au pornit într-o zi spre școală. Drumul lor trecea pe lângă un crâng cu umbră deasă. Pe drum era cald și praf, iar în crâng – răcoare și veselie.

– Știi ce? spuse băiatul surorii sale. Mai avem destul timp să ajungem la școală. Acolo e cald acum, plictiseală, pe când în crâng trebuie să fie tare plăcut. Ia ascultă cum cântă păsărelele! Și ce multe veverițe sar din creangă în creangă! N-ar fi mai bine să mergem acolo, surioară?

Fetei îi plăcu îndemnul fratelui ei. Aruncară amândoi abecedarele în iarbă, se luară de mână și se afundară în desiș, printre tufele verzi, pe sub mestecenii pletoși. Într-adevăr, în crâng era larmă și veselie. Păsărelele zburau din loc în loc, ciripind neconținut; veverițele săreau de pe o creangă pe alta, iar găzele mișunau prin iarbă.

Primul lucru pe care l-au zărit copiii a fost un gândăcel auriu.

– Joacă-te cu noi, i-au spus ei gândăcelului.

– M-aș juca cu plăcere, răspunse gândăcelul, dar n-am timp: trebuie să-mi adun mâncare pentru prânz.

– Joacă-te cu noi, i-au spus copiii unei albine galbene și pufoase.

– N-am timp să mă joc cu voi, răspunse albina, trebuie să adun miere.

– Dar tu n-ai vrea să te joci cu noi? o întrebă copiii pe furnică.

Furnica însă n-avea timp nici să-i asculte, trăgea un pai de trei ori mai mare decât ea și se grăbea să-și construiască locuința.

Copiii au încercat atunci să intre în vorbă cu veverița, îndemnând-o și pe ea să se joace cu dânșii, dar veverița a dat din codița ei stufoasă și le-a răspuns că trebuie să strângă alune pentru iarnă.

Porumbelul le-a răspuns și el:

– Eu clădesc un cuib pentru puișorii mei.

Iepurașul cafeniu alerga spre pârâu să-și spele botișorul.

Nici florile albe de fragă n-aveau vreme de pierdut cu copiii. Se bucurau că timpul e frumos și se grăbeau să adune razele în fructele gustoase și zemoase.

Copiii li se făcu urât, fiindcă în jurul lor toți aveau treabă și nimeni nu voia să se joace cu ei. Au alergat atunci la pârâu. Clipocind printre pietre, pârâul șerpuia prin crâng.

– Tot n-ai tu nicio treabă, îi ziseră copiii, hai, joacă-te cu noi!

– Cum? Eu n-am nicio treabă? clipoci supărat pârâul. Copii leneși ce sunteți! Uitați-vă la mine: muncesc zi și noapte și nu am nicio clipă de odihnă. Cine le dă de băut oamenilor și animalelor? Cine spală rufe, învârtește roțile morilor, poartă bărcile și stinge focurile? Cine, dacă nu eu? Nu-mi văd capul de treabă, adăugă pârâul și prinse a curge printre pietre.

Copiii le era din ce în ce mai urât și se gândiră că ar fi făcut mai bine dacă s-ar fi dus mai întâi la școală și la întoarcere spre casă ar fi intrat puțin prin crâng. Dar tocmai atunci băiatul zări pe o creangă verde o pitulice mică și frumoasă. Părea că șade foarte liniștită și nu are altceva de făcut decât să fluiera un cântec vesel.

– Ei, cântăreăto! îi strigă băiatul. Cred că tu chiar n-ai nicio treabă. Hai, joacă-te cu noi!

– Cum? fluieră supărată pitulicea. Eu n-am nici o treabă? Oare n-am prins eu toată ziua musculițe ca să-mi hrănesc puișorii? Mă simt atât de obosită, încât nu sunt în stare să-mi mișc aripile, și totuși, chiar în clipa aceasta nu stau degeaba, ci cânt ca să-mi adorm puișorii mei dragi. Dar voi ce-ați făcut astăzi, leneșilor? La școală nu v-ați dus, n-ați învățat nimic. Alergați prin crâng, ba îi mai împiedicați și pe alții să lucreze. Duceți-vă unde v-au trimis părinții voștri și nu uitați că odihna și joaca nu sunt plăcute decât pentru acela care a dus până la capăt tot ce a avut de făcut.

Pe copii i-a cuprins rușinea. S-au dus la școală și, cu toate că au ajuns târziu, au fost sârguincioși la învățătură.

SĂPTĂMÂNA 30

Pupăza din tei

de Ion Creangă

Mă trezește mama într-o dimineată din somn, cu vai-nevoie, zicându-mi: „Scoală, puturosule, înainte de răsăritul soarelui; iar vrei să te pupes cucul armenesc și să te spurce, ca să nu-ți meargă bine toată ziua? “ Căci așa ne amăgea mama cu o pupăză care-și făcea cuib, de mulți ani, într-un tei foarte bătrân și scorburos, pe coasta dealului, la moș Andrei, fratele tatei cel mai mic. Și numai ce-o auzai vara: „Pu-pu-pup! Pu-pu-pup!“ dis-dimineată, în toate zilele, de vuia satul. Și cum mă scol, îndată mă și trimite mama cu demâncare în țarină, la niște lingurari ce-i aveam tocmiți prășitori, tocmai în Valea-Seacă, aproape de Topolița. Și pornind eu cu demâncarea, numai ce și aud pupăza cântând:

– Pu-pu-pup! pu-pu-pup! pu-pu-pup! Eu, atunci, să nu-mi caut de drum tot înainte? mă abat pe la tei, cu gând să prind pupăza, căci aveam grozavă ciudă pe dânsa: nu numaidecât pentru pupat, cum zicea mama, ci pentru că mă scula în toate zilele cu noaptea-n cap din pricina ei. Și cum ajung în dreptul teiului, pun demâncarea jos în cărare pe muchea dealului, mă sui încetișor în tei care te adormea de mirosul florii, bag mâna în scorbura, unde știam, și norocul meu!... prind pupăza pe ouă și zic plin de mulțumire: „Taci, leliță, că te-am căptușit eu!“ Și când aproape să scot pupăza afară, nu știu cum se face, că mă sperii de creasta ei cea rotată, de pene, căci nu mai văzusem pupăză până atunci, și-i dau iar drumul în scorbura. Și cum stam eu acum și mă gândeam în capul meu că șarpe cu pene nu poate să fie, după cum auzisem, din oameni, că se află prin scorburi câteodată și șerpi, unde nu mă îmbărbătez în sine-mi și iar bag mâna să scot pupăza... pe ce-a fi...; dar ea, sârmana, se vede că se ascunsese de frica mea prin cotloanele scorburii, undeva, căci n-am mai dat de dânsa nicăieri; parcă intrase în pământ. „Măi! anapodă lucru ș-aista!“ zic eu înciudat, scoțând căciula din cap și îndesând-o în gura scorburii. Apoi mă dau jos, caut o lespede potrivită, mă sui cu dânsa iar în tei, îmi iau căciula și în locul ei pun lespede, cu gând c-a ieși ea pupăza de undeva până m-oi întoarce eu din țarină.

După aceea mă dau iar jos și pornesc repede cu demâncarea la lingurari... Și oricât oi fi mers eu de tare, vreme trecuse la mijloc doar, cât am umblat rătăcind cine știe pe unde și cât am căutat și am pierdut vremea prin tei, să prind pupăza, și lingurarilor, nici mai rămâne cuvânt, li se lungise urechile de foame așteptând. Și-apoi, vorba ceea: „Țiganului, când i-e foame, cântă; boierul se plimbă cu mâinile dinapoi, iar țăranul nostru își arde luleaua și mocnește într-însul.“ Așa și lingurarii noștri: cântau acum îndrăcit pe ogor, șezând în coada sapei, cu ochii pânjenți de-atâta uitat, să vadă nu le vine mâncarea dincotrova? Când, pe la prânzul cel mare, numai iacatămă-s și eu de după un dâmb, cu mâncarea sleită, veneam, nu veneam, auzindu-i lălăind așa de cu chef... Atunci au și tăbărit balaurii pe mine, și cât pe ce să mă înghită, de nu era o chirandă mai tânără între dâșii, să-mi ție de parte.

– Hauileo, mo! ogoiți-vă! ce dojeniți băiatul? Cu tatul său aveți ce-aveți, iar nu cu dânsul! Atunci lingurarii, nemaipunându-și mintea cu mine, s-au așternut pe mâncare, tăcând molcum.

Și scăpând eu cu obraz curat, îmi iau traista cu strachinile, pornesc spre sat, mă abat iar pe la tei, mă sui într-însul, pun urechea la gura scorburii și aud ceva zbatându-se înăuntru. Atunci iau lespede cu îngrijire, bag mâna și scot pupăza, vlăguită de atâta zbucium; iar ouăle, când am vrut să le iau, erau toate numai o chisăliță. După asta vin acasă, leg pupăza de picior c-o ață și-o dosesc de mama vro două zile în pod prin cele putini stricate; și una-două, la pupăză, de nu știau cei din casă ce tot caut prin pod așa des.

Însă a doua zi după asta, iaca și mătușa Măriuca lui moș Andrei vine la noi, c-o falcă-n cer și cu una în pământ, și se ia la ciondănit cu mama din pricina mea:

– Mai auzit-ai dumneata, cumnată, una ca asta, să fure Ion pupăza, care, zicea mătușa cu jale, ne trezește dis-dimineată la lucru de atâția ani? Grozav era de tulburată, și numai nu-i venea să lăcrimeze când spunea aceste. Și acum văd eu că avea mare dreptate mătușa, căci pupăza era ceasornicul satului. Însă mama, sârmana, nu știa de asta nici cu spatele.

– Ce spui, cumnată?! Da' că l-aș ucide în bătaie, când aș afla că el a prins pupăza, s-o chinuiască. De-amu bine că mi-ai spus, las' pe mine, că ți-l iau eu la depănat!

– Nici nu te mai îndoi despre asta, cumnată Smarandă, zise mătușa, căci de zbânțuitul ista al dumnilale nimica nu scapă! Ce mai atâta? Mi-au spus mie cine l-au văzut că Ion a luat-o; gâtul îmi pun la mijloc!

Eu, fiind ascuns în cămară, cum aud unele ca aceste, iute mă sui în pod, umflu pupăza de unde era, sar cu dânsa pe sub streășina casei și mă duc de-a dreptul în târgul vitelor, s-o vând, căci era tocmai luna, într-o zi de târg. Și cum ajung în iarmaroc, încep a mă purta țațoș printre oameni, de colo până colo, cu pupăza-n mână, că doar și eu eram oleacă de fecior de negustor.

Un moșneag nebun, c-o vițică de funie, n-are ce lucra?

– De vânzare-ți e găinușa ceea... măi băiate?

– De vânzare, moșule!

– Și cât cei pe dânsa?

– Cât crezi dumneata că face!

– Ia ad-o-ncoace la moșul, s-o drămăluiască! Și cum i-o dau în mână, javra dracului se face a o căuta de ou și-i dezleagă atunci frumușel ața de la picior, apoi mi-o aruncă-n sus, zicând: „Iaca poznă, c-am scăpat-o!“ Pupăza, zbrrr! pe-o dugheană și, după ce se mai odihnește puțin, își ia apoi drumul în zbor spre Humulești și mă lasă mare și devreme cu lacrimile pe obraz, uitându-mă după dânsa!... Eu atunci, haț! de sumanul moșneagului, să-mi plătească pasărea...

– Ce gândești dumneata, moșule? Te joci cu marfa omului? Dacă nu ți-a fost de cumpărat, la ce i-ai dat drumul? Că nu scapi nici cu junca asta de mine! Înțeles-ai? Nu-ți pară lucru de șagă! Și mă băgam în ochii moșneagului, și făceam un tărăboi, de se strânsese lumea ca la comedie împrejurul nostru; dă, iarmaroc nu era?!

– Dar știi că ești amarnic la viață, măi băiate?! zise moșneagul de la o vreme, râzând. În ce te bizui de te îndârjești așa, nepoate? Dec! nu cumva ai pofti să-mi iei vițica pentr-un cuc armenesc? Pesemne te mănâncă spinarea, cum văd eu, măi țică, și ia acuș te scarpin, dacă vrei, ba ș-un topor îți fac, dacă mă crezi, de-i zice aman, puiule! când îi scăpa de mâna mea!

– Dă pace băiatului, moșule, zise un humuleștean de-ai noștri, că-i feciorul lui Ștefan a Petrei, gospodar de la noi din sat, și ți-i găsi beleaua cu dânsul pentru asta.

– He, he! să fie sănătos dumnealui, om bun; d-apoi chitești dumneata că nu ne cunoaștem noi cu Ștefan a Petrei? zise moșneagul; chiar mai dinioarea l-am văzut umblând prin târg, cu cotul subsuoară, după cumpărat sumani, cum îi e negustoria, și trebuie să fie pe-aici undeva, ori în vro dugheană, la băut adălmașul. Apoi bine că știu a cui ești, măi țică! ian stai oleacă, să te duc eu la tată-tău și să văd, el te-a trimis cu pupăzi de vânzare, să spurci iarmarocul?

Toate ca toatele, dar când am auzit eu de tata, pe loc mi s-a muiat gura. Apoi încet-încet m-am furișat printre oameni, și unde-am croit-o la fugă spre Humulești, uitându-mă înapoi să văd, nu mă ajunge moșneagul? Căci îmi era acum a scăpare de dânsul, drept să vă spun. Vorba ceea: „Lasă-l, măi! L-aș lăsa eu, dar vezi că nu mă lasă el acum!“ Tocmai așa pățisem și eu; ba eram încă bucuros că am scăpat numai cu-atâta. Bine-ar fi s-o pot scoate la capăt, măcar așa, cu mama și cu mătușa Măriuca, gândeam eu, bătându-mi-se inima, ca-ntr-un iepure, de frică și de osteneală. Și când ajung acasă, aflu că tata și mama erau duși în târg; și frații îmi spun, cu spaimă, că-i poznă mare cu mătușa lui moș Andrei: a sculat mai tot satul în picioare din pricina pupezei din tei; zice că i-am fi luat-o noi, și pe mama a pus-o în mare supărare cu asta. Știi că și mătușa Măriuca e una din cele care scoate mahmurul din om; nu-i o femeie de înțeles, ca mătușa

Anghilița lui moș Chiriac, s-a mântuit vorba. Și cum îmi spuneau ei îngrijiți, numai ce și auzim cântând în tei:

– Pu-pu-pup! pu-pu-pup! pu-pu-pup! Soră-mea Catrina zise atunci cu mirare:

– I-auzi, bădiță! Doamne, cum sunt unii de năpăstuiesc omul chiar pe sfânta dreptate!

– Mai așa, surioară!... Dar în gândul meu: „Când ați ști voi câte a pățimit, sireaca din pricina mea, și eu din pricina ei, i-ați plânge de milă!“ Zahei însă ne lăsase vorbind și se ca’ mai dusesse în târg, după mama, să-i spună bucurie despre pupăză... Și a doua zi, marți, taman în ziua de lăsatul secului de postul SântPetruului, făcând mama un cuptor zdravăn de alivenci și plăcinte cu poalele-n brâu, și pârpâind niște pui tineri la frigare, și apoi tăvălindu-i prin unt, pe la prânzul cel mic, cheamă pe mătușa Măriuca lui moș Andrei la noi și-i zice cu dragă inimă:

– Doamne, cumnățică-hăi, cum se pot învrăjbi oamenii din nimica toată, luându-se după gurile cele rele! Ia poftim, soro, mai bine să mâncăm ceva din ce-a da Dumnezeu, să cinstim câte-un pahar de vin în sănătatea gospodarilor noștri și: „Cele rele să se spele, cele bune să s-adune; vrajba dintre noi să piară, și neghina din ogoare!“ Căci, dac-ai sta să faci voie rea de toate, zău, ar trebui de la o vreme s-apuci câmpii!

– Așa, cumnată dragă, zise mătușa Măriuca, strângând cu nedumerire din umere, când se punea la masă. Văzut-ai dumneata? Să mai pui altă dată temei pe vorbele oamenilor!

Apoi începem cu toții a mânca. Și alții ca alții, dar eu știu că mi-am pus bine gura la cale, să-mi fie pe toată ziua.

SĂPTĂMÂNA 33

Gândăcelul

de Elena Farago

1. – De ce m-ai prins în pumnul tău,
Copil frumos, tu nu știi oare
Că-s mic și eu și că mă doare?
De ce mă strângi așa de rău?

5. Așa plângea un gândăcel!
În pumnul ce-l strângea să-l rupă
Și l-a deschis copilul după
Ce n-a mai fost nimic din el!

2. Copil ca tine sunt și eu,
Și-mi place să mă joc și mie,
Și milă trebuie să-ți fie
De spaima și de plânsul meu!

6. A încercat să-l mai învie
Suflându-i aripile-n vânt,
Dar a căzut în țărână frânt
Și-nșepenit pentru vecie!...

3. De ce să vrei să mă omori?
Că am și eu părinți ca tine,
Și-ar plânge mama după mine,
Și-ar plânge bietele surori,

7. Scârbit de fapta ta cea rea
Degeaba plângi, acum, copile,
Ci du-te-n cas-acum și zi-le
Părinților isprava ta.

4. Și-ar plânge tata mult de tot
Căci am trăit abia trei zile,
Îndură-te de ei, copile,
Și lasă-mă, că nu mai pot!...

8. Și zi-le că de-acum ai vrea
Să ocrotești cu bunătate,
În cale-ți, orice vietate,
Oricât de făr-de-nsemnătate
Și-oricât de mică ar fi ea!

VERSURILE CÂNTECELOR

Noi acum suntem școlari, *de Aurel Ivășcanu*

1. Ora-i de plecat la școală,
Veseli am ieșit și noi,
Spre străduța școlii noastre
Ne-ndreptăm cu pași vioi.

2. *Refren:*
Suntem mari, suntem mari,
Noi acum suntem școlari. *Bis*

3. Uită-te ce bine-mi șade
Cu ghiozdan și-abecedar.
De la mama am ghiozdanul,
Cartea am primit-o-n dar.

4. *Refren:*
Suntem mari, suntem mari,
Noi acum suntem școlari. *Bis*

34

Ne jucăm, noi ne jucăm

1. Ne jucăm, ne jucăm,
Cu degetul mare noi ne jucăm.
Când degetul mare a obosit,
Arătătorul a și sosit!

2. Ne jucăm, ne jucăm,
Cu arătătorul noi ne jucăm.
Când arătătorul a obosit,
Mijlociul a și sosit!

3. Ne jucăm, ne jucăm,
Cu mijlociul noi ne jucăm.
Când mijlociul a obosit,
Inelarul a și sosit!

4. Ne jucăm, ne jucăm,
Cu inelarul noi ne jucăm.
Când inelarul a obosit,
Degetul mic a și sosit!

5. Ne jucăm, ne jucăm,
Cu degetul mic noi ne jucăm.
Când degetul mic a obosit,
Palmele au și sosit!

6. Ne jucăm, ne jucăm,
Cu palmele noi ne jucăm.
Când palmele au obosit,
Pumnișorii au și sosit!

7. Ne jucăm, ne jucăm,
Cu pumnișorii noi ne jucăm.
Când pumnișorii au obosit,
Picioarele au și sosit!

8. Ne jucăm, ne jucăm,
Cu picioarele noi ne jucăm.
Când picioarele au obosit,
Ochișorii au adormit!

Școlărei și școlărițe, *de T. Popovici*

Școlărei și școlărițe,
Copilași și voi fetițe
Hai la școală să-nvățăm
Și bine să ne purtăm

Să-nvățăm ca să citim
Să scriem, să socotim,
Să cântăm, să ne jucăm
Pe părinți să-i ascultăm.

Bat din palme, de Lili Schwam

Bat din palme clap, clap, clap
Din picioare trap, trap, trap,
Ne-nvârtim, ne răsucim,
Și la horă noi pornim. *Bis*

Hai la stânga uite-așa
Și la dreapta tot așa.
Ne-nvârtim, ne răsucim,
Și cu toți ne veselim. *Bis*

Semaforul, de A. Motora-Ionescu

Colo-n colț pe strada mea
Semaforul zice-așa:
– E pe verde, treci, băietel!
– Galben-soare, ai răbdare!

– Roșu-foc, stai pe loc!
Roșu-foc, stai pe loc!
Stop, stop, stop!

35

Bate vântul frunzele, de Dimitrie Cuclin

Bate vântul frunzele,
Se-nvârtesc moriștile,
Rândunica așa zboară,
Iar eu trag zmeul de sfoară.

Mama la plăcinte coace,
Bunicuța lână toarce,
Tata trage la rindea,
Iar eu bat din palme așa.

Moșul taie lemnele,
Eu adun surcelele,
O fetiță dă la pui,
Iar eu în copac mă sui!

A venit toamna, de P. Țipardei

A venit toamna cețoasă,
Vremea este răcoroasă,
Frunzele zbor prin ogradă,

Ploi mărunte-ncep să cadă:
Pic, pic, pic, pic, pic, pic, pic, pic, pic.

Acum e toamnă, da!, de Grigore Teodosiu

1. Acum e toamnă, da!
A, a, a, acum e toamnă, da!
Iarba când se veștejește,
Frunza-n codru-ngălbenește,
A, a, a, acum e toamnă, da!

2. E, e, e, plăcută vreme e!
Mere, prune, nuci și pere,
Noi avem după plăcere,
E, e, e, plăcută vreme e!

3. I, i, i, veniți copii la vii!
Strugurele must se face,
Și mustul nouă ne place,
I, i, i, veniți copii la vii!

4. O, o, o, se duc cocorii-n stol!
Se duc cuci și rândunele,
Și ne pare rău de ele,
O, o, o, se duc cocorii-n stol!

5. U, u, u, se macină grâu,
Și din grâu pâinea se face,
Și nouă pâinea ne place,
U, u, u, se macină grâu!

Toamna, de N. Lungu

Mândră-i toamna și bogată
În legume,
Și-apoi, iată,

Are fructe câte vrei
Și must bun de strugurei.

Mi-am luat uneltele, de D. D. Stancu

Mi-am luat unelte,
Uite-le-n dulap.
Măine-n zori în grădiniță
Am să merg să sap.

Am să pun flori multe,
Pomi am să sădesc,
De omizi și uscăciune
Eu am să-i păzesc.

Rodul lor odată
Mă va bucura.
Fericit îl voi culege,
Chiar din munca mea.

Moara, de C. Mares

Moara macină făină
Și morarul toarnă-n
coș.
Taca, taca, taca, taca!
Taca, taca, taca, taca!

Morărița cântărește
Și dă boabe la cocoș.
Taca, taca, taca, taca!
Taca, taca, taca, taca!

Hai la moară, hai
copii!
Moara macină făină.
Taca, taca, taca, taca!
Taca, taca, taca, taca!

La brutar o duc apoi,
Iar brutarul face
pâine,
Minunată pentru noi!

Cresc doi pomi, de D. D. Stancu

Frunză verde de sulfină,
Cresc doi pomi într-o
grădină.
Frunză verde de sulfină,
Cresc doi pomi într-o
grădină.
Zor, zor, zor – zor, zor, zor
Aș șede la umbra lor
Zor, zor, zor – zor, zor, zor

Aș șede la umbra lor
Unu-i verde și umbros,
Altu-i mic și uscăcios.
Unu-i verde și umbros,
Altu-i mic și uscăcios.
Zor, zor, zor – zor, zor, zor
Aș șede la umbra lor
Zor, zor, zor – zor, zor, zor
Aș șede la umbra lor.

Pe cel verde l-aș privi,
Pe cel mic l-aș îngriji
Pe cel verde l-aș privi,
Pe cel mic l-aș îngriji.
Hei, hei, hei – hei, hei, hei
Bune-s fructele din ei,
Hei, hei, hei – hei, hei, hei
Bune-s fructele din ei.

Căldărușa plină

Căldărușa plină,
Haidem în grădină,
Unde am o floare

Ce-o să crească mare,
Dacă e stropită
Și e îngrijită!

Mirosul florilor, de M. Constantin

Sunt micuț și frumușel
Și mă cheamă ghiocel
Eu alung iarna din țară,
S-aduc dulcea primăvară.

Mama mea e primăvară,
Și mă cheamă lăcrimioară,
Sunt sora lui ghiocel,
Și mai mică decât el.

Al meu nume-i busuioc,
Eu vă port la toți noroc
Răspândesc parfumul meu
Până sus departe-n hău.

37

Numărătoarea, de Vasile Nicolescu

O alună, două, trei,
Veveriță, tu nu vrei?
– Ba vreau patru, cinci,
Sau șase,
Că sunt bune și gustoase!

– Îți dau șapte, opt sau nouă,
Dac-o să ne spui și nouă
Când o să ajungă-ncoace
Iarna cu zece cojoace!

Toamna, de M. Constantin

Vara-n alte părți s-a dus
Și-n loc toamna ne-a adus,
Nuci și struguri buni la gust
Și din vie dulce must.

Frunzele-au îngălbenit
Cântecele-au amuțit
Păduricea tristă-i goală
Iar noi ne gătim de școală.

Supa de zarzavat, de Otilia Cazimir

S-a dus gospodina să ia
zarzavat,
Și vine acasă cu coșu-ncărcat
Cu morcovi,
Cu varză,
Cartofi,
Pătrunjel,
Cu sfeclă,
Cu ceapă,
Că toate-s la fel!
Și toate încep să se certe pe
masă:
– Ba eu sunt mai dulce!
– Ba eu mai frumoasă!
Dar morcov
Sau varză,

Cartof,
Pătrunjel,
Ori sfeclă,
Ori ceapă, –
Nu-s toate la fel?
Le ia gospodina pe rând să le
spele,
Pe urmă le taie bucăți –
bucățele:
Și morcov,
Și varză,
Cartof,
Pătrunjel,
Și sfeclă,
Și ceapă, –
Pe toate la fel!

Pe oala în clocot capacul
tresaltă,
Și fierb sărăcuțele, fierb
laolaltă:
Și morcov,
Și varză,
Cartof,
Pătrunjel,
Și sfeclă,
Și ceapă, –
Fierb, toate la fel!
Pe urmă, tac toate. Ce vreți
să mai spună?
Căci supă-i pe masă, și-i
strașnic de bună!

Ursulețul Martinică, de A. Motora-Ionescu

Martinică-i bucuros
Că știe cânta frumos,
Toata ziua îi dă zor,
Că e mare dirijor,
Mor, mor, mor, mor, mor, mor.

A-nvățat și notele,
Știe și duratele,
Bate tactul unu, doi,
Și pe note cântă apoi,
DO, RE, DO, DO, RE, DO.

Cântecul raței, de D. G. Chiriac

1. Vine rața, vine rața,
vine rața, vine rața,
vine rața, vine rața,
vine rața, vine rața.

2. Frunză verde foi de tei
Vine rața din costrei
Cu vreo șapte boboeci
Și rățoiul după ei
Cu vreo șapte boboeci
Și rățoiul după ei.

3. Frunză verde și-o lalea
Rața ici, rața colea,
Rața trece Dunărea
Cu bobocii după ea.
Rața trece Dunărea,
Cu bobocii după ea.

4. Sunt vreo șapte boboeci
Și rățoiul după ei
Rața ici, rața colea
Rața paște papura.

5. Cei vreo șapte boboeci
Pasc foițe de costrei,
Iar rățoiul
Tra, la, la
Usturoiul, la, la, la,
Iar rățoiul
Tra, la, la
Usturoiul, la, la, la,
Usturoiul, la, la, la.

Graiul animalelor, de D. G. Chiriac

1. Mâța zice: „Miau, miau, miau, miau,
Brânză nu găsesc să iau.“
Lătră câinii: „Ham, ham, ham, ham,
Carne aș mânca, dar n-am.“

2. Vaca zice: „Mu, mu, mu, mu“
Când își cheamă vițelu’: „Mu, mu, mu, mu.“
Calul face: „I-ha-ha, I-ha-ha,
Prin livezi bună-i iarba. I-ha-ha.“

3. Oaia zice: „Me-he-hea, me-he-hea,
Tunsu-m-au de lâna mea. Me-he-hea.“
Capra zice: „Be-he-hea, be-he-hea,
Ce frumoasă-i iada mea. Be-he-hea.“

4. Porcul zice: „Guic, guic, guic, guic, guic, guic,
N-am mâncare niciun pic. Guic, guic, guic.“
Rața face: „Mac, mac, mac, mac, mac, mac,
M-aș scălda dar nu e lac. Mac, mac, mac.“

5. Gâsca zice: „Ghi, ga, ga, ghi, ga, ga
M-aș certa cu cineva. Ghi, ga, ga.“
Puii zic: „Piu, piu, pii, piu, piu, pii,
Dați-ne pace copii. Piu, piu, pii.“

Câte unul pe cărare

1. Câte unul pe cărare
Mergem în pădurea mare.
Refren: Uite sus și uite jos
Totu-i vesel și frumos.

2. În pădure păsărele
Cântă sus pe rămurele.
Fiecare-n fel și chip
Cip, cirip și cip, cip, cip.

3. Umblă urșii prin pădure
După fragi și după mure
Ascultați și glasul lor
Mor, mor, mor și mor, mor, mor.

4. Într-o zi se întâlniră,
Ei pe loc se sfătuiră
Ca să cânte toți în cor
Cip, cirip și mor, mor, mor.

5. Cântă din zăvoi și cucu
Și acum tot sătucu
Este plin de larma lor
Cip, cip, cucu, mor, mor, mor.

Iepuraș drăgălaș, de Al. Voevidca

Iepuraș drăgălaș
A fugit peste imaș
Și s-a dus colo sus
Într-o tufă s-a ascuns.

Dar Codău, câine rău,
L-a stârnit din cuibul său
Și-a plecat supărat
În cel codru-ntunecat.

Ninge, ninge, de A. Motora-Ionescu

Ninge, ninge, ninge-ncetișor,
Cade, cade, câte-un fulgușor.
Hai copiii la săniuș,
Să ne dăm pe derdeluș!
Hai copiii la săniuș,
Să ne dăm pe derdeluș!

Ninge, ninge, ninge-ncetișor,
Cade, cade, câte-un fulgușor.
Câmpul, pomii și întregul sat
Haină albă toți au îmbrăcat.
Câmpul, pomii și întregul sat
Haină albă toți au îmbrăcat.

Cine primește steaua, de I. Chirescu

1. Cine primește steaua
frumoasă și luminoasă,
Cu colțuri multe și
mărunte,
De la nașterea lui Hristos,
Ca un soare luminos.

2. Steaua sus răsare,
Ca o taină mare,
Steaua strălucește
Și lumii vestește.

3. Că astăzi Curata
Prea nevinovata
Fecioara Maria
Naște pe Mesia!

4. În țara vestită
Betleem numită
Magii cum zăriră
Steaua și porniră,

5. Mergând după rază
Pe Hristos să-l vază!
Și dacă sosiră,
Îndată-l găsiră,

6. La dânsul intrară
Și se-nchinară
Cu daruri gătite,
Lui Hristos menite,

7. Luând fiecare
Bucuria mare!
Care bucurie
Și aici să fie;

De la tinerețe,
Pân' la bătrânețe!

Moș Crăciun cu plete dalbe

1. Moș Crăciun cu plete dalbe
A sosit de prin nămeți
Și aduce daruri multe
La fetițe și băieți.
Moș Crăciun, Moș Crăciun!

2. Din bătrani se povestește
Că-n toți anii negreșit
Moș Crăciun pribeag sosește

Niciodată n-a lipsit.
Moș Crăciun, Moș Crăciun!

3. Moș Crăciun cu plete dalbe
Încotro vrei s-o apuci?
Ți-aș cânta Florile dalbe
De la noi să nu te duci!
Moș Crăciun, Moș Crăciun!

Muzicanții, de Gr. Teodosiu

1. Eu sunt un muzicant
vestit
Și știu cânta frumos.
Noi suntem muzicanți vestiți
Și știm cânta frumos.

2. Din trâmbiță noi știm
cânta,
Trompeta sună-așa:
Ra, ta, ta, ta, ta, ta, ta, ta,
ta, ta, ta, ta.
Ra, ta, ta, ta, ta, ta, ta, ta,
ta, ta, ta, ta.
Refren: Eu sunt...

3. Noi din vioară știm cânta,
Vioara sun-așa:
tim, tim, tim...
Refren: Eu sunt...

4. Din cobză noi știm a
cânta
Și cobza sun-așa:
dânga, dânga...
Refren: Eu sunt...

5. Noi batem toba mai
vârtos
Și toba sun-așa:
bum, bum, bum,
Refren: Eu sunt...

6. Din nai noi știm a fluiera
Și naiul sun-așa:
fi, fi, fi...
Refren: Eu sunt...

7. Din contrabas noi știm
cânta
Și el răsun-așa:
horc, horc, horc...
Refren: Eu sunt...

8. Din instrumente știm
cânta
Și ele sun-așa:
(toate instrumentele)
ra, ta, ta...
tim, tim, tim...
bum, bum, bum...

Zboară săniuța, de A. Motora-Ionescu

Zboară săniuța mea,
Pe nămeții albi de nea
Sprintenă peste răzor,
Salturi face când cobor.

Când mă urc pe derdeluș,
Cad mereu pe lunecuș,
Când încep ca să cobor,
Merg ca vântul, parcă zbor.

Mirosul florilor, joc muzical, de A. Motora-Ionescu

Cunoști copile dragă,
Al florilor miros?

Cum se cheamă floarea?
Spune, spune iute!

Și spune cum se cheamă,
După mirosul său.

Hai, spune-ne degrabă
Al lor nume frumos.

Alege câte-o floare,
Din buchețelul meu.

Cum se cheamă floarea?
Spune, spune iute!

Cocoșelul meu isteț, din folclorul copiilor

Cocoșelul meu isteț,
Cocoțat pe un coteț,
Face mare tărăboi,
De se-aude pân' la noi.
Cucuriguuuuuuuuu!

Cocoșelul meu isteț
Este mare cântăreț.
Dimineața strigă tare
De se-aude-ndepărtare.
Cucuriguuuuuuuuu!

Tot ce e pe lume, de D. D. Stancu

1. Tot ce e pe lume
Are un rost anume. *Bis*

2. Mărul ne dă merele,
Părul ne dă perele,

3. Somnul ne dă visele,
Caisul, caisele

4. Flori ne dau grădinile.
Oua dau găinile,

5. Norii ne dau ploaia,
Lâna ne-o dă oaia

6. Grâu ne dau ogoarele
Și lumină soarele.

7. Pânză ne dă inul,
Strugurii dau vinul.

Iarnă, să te duci cu bine

1. Iarnă, să te duci cu bine
Primăvara vine, vine.
Vestitorii au sosit
În zăvoiu-ntinerit.

2. Mult dorită primăvară
Ne jucăm din nou pe-afară
Sub caisul înflorit
Bine, bine ai venit.

3. Iarnă, fugi și te ascunde
Vai de tine că n-ai unde!
Auzi cucul ce-ți răspunde
Dute-n munți și te ascunde.

4. Iarnă, să te duci cu bine
Primăvara vine, vine
Râde inima în mine
Când văd flori și văd albine.

Eu sunt numai un copilaș, de W. A. Mozart

Eu sunt numai un
copilaș,
Drăguț și mititel.
Zburd vesel ca un fluturaș,
Nu obolesc de fel.

Pe Dumnezeu eu Îl iubesc,
Cu drag eu cânt mereu.
Când voi fi mare Îl slujesc
Cu tot sufletul meu.

De ziua mamei vreau să-i spun
Cât o iubesc de mult,
Domnul să fie lângă ea.

Ceasul, de I. M. Potolea

Tic-tac, tic-tac
Ceasul bate
Ca să pună

Rost la toate,
Și la munca, și la joc,
Vremea să n-o pierzi deloc.

Primăvara piticilor, de D. D. Stancu

1. Iarna rece a plecat
La năsuc m-am dezghețat;
Iarna rece a plecat
La năsuc m-am dezghețat.

2. Hai să vezi, prin livezi
Iarbă verde, nu zăpezi
Hai să vezi, prin livezi
Iarbă verde, nu zăpezi.

3. Păsărici prin pomi, cirip,
Să le numeri nu e chip
Păsărici prin pomi, cirip,
Să le numeri nu e chip.

4. Rândunici, mierle mici,
Cântă și un cuc pe-aici,
Rândunici, mierle mici,
Cântă și un cuc pe-aici.

5. Ah, în iarbă un ghiocel,
Vezi să nu-l papi, mielușel!
Ah, în iarbă un ghiocel,
Vezi să nu-l papi, mielușel!

42

Înfloresc grădinile, de Timotei Popovici

Înfloresc grădinile,
Ceru-i ca oglinda,
Prin livezi, albinele
Și-au pornit colinda.

Cântă ciocârlile
Imn de veselie,
Fluturii cu miile
Joacă pe câmpie.

Joacă fete și băieți
Hora-n bățatură,
Ah, de ce n-am zece vieți
Să te cânt, natură?
Ah, de ce n-am zece vieți
Să te cânt, natură?

De ziua mamei, de Alexandru Pașcanu

Mamă, azi e ziua ta, ziua de opt Martie
Ți-am adus și eu ceva, ți-am adus o carte.
E o carte cu vederi de la noi din țară,
Unde e, ca nicăieri, dulce primăvară.
Astăzi vreau ca tu să știi cât ești de
frumoasă,

Viața întreagă ai să fii mama mea duioasă
Pentru că tu mă iubești și-mi dai sfaturi bune.
Mă-ntărești, mă ocrotești, de necazuri mă
ferеști.

Mamă, azi e ziua ta!, de Timotei Popovici

1. Astăzi este ziua mamei,
Zi frumoasă ca și ea,
Toate florile din lume
Ți le-aș da, măicuța mea.

2. Grijulie și duioasă,
Nu mă lași să simt ce-i greu
Și zâmbind, mereu voioasă,
Ești tot timpu-n jurul meu.

3. Tu mă-nveți măicuță dragă
Munca să îmi fie dragă
Și-ale tale sfaturi bune
Să le țin o viață-ntreagă.

4. Vreau ca ziua ta să fie
Zi senină și-nsorită
Și-aș mai vrea, iubită mamă,
S-ai o viață fericită.

Refren: La, la, la...

Vulpe, tu mi-ai furat gășca, *Cutiuța muzicală*

Vulpe, tu mi-ai furat gășca,
Dă-mi-o înapoi,
Dă-mi-o înapoi,
Că de nu eu vin cu pușca și cu trei copoi,
Că de nu eu vin cu pușca și cu trei copoi.

Lele vulpe, fii cuminte,
Nu mai tot fura,
Nu mai tot fura
Gâște fripte și plăcinte
Nu-s de dumneata,
Gâște fripte și plăcinte
Nu-s de dumneata.

43

Broscuțele, *Cutiuța muzicală*

1. Ce petrecere frumoasă
E la margine de lac,
Broscărima bucuroasă
Are vin și cozonac.

3. Un broscoi cântă la cobză
Și o broască la țambal,
O broscuță mică strâmbă
Vrea să joace sus pe deal.

5. Dintr-o trestie înaltă
A ieșit un câine șchiop,
Broscărima speriată
A luat-o la galop.

2. Oac, oac, diridiridam,
Oac, oac, oac, oac, diridiridam.

4. Oac, oac, diridiridam,
Oac, oac, oac, oac, diridiridam.

6. Oac, oac, diridiridam,
Oac, oac, oac, oac, diridiridam.

Barza și broaștele, *joc muzical*

Barza ne pândește stând
într-un picior,
Vă feriți de dânsa
surioarelor.
Să sărim în lac,
Oac, oac, oac, oac, oac, oac.

Vine, vine barza către lac
întins,
Să fugim surate, că de nu
ne-a prins.
Să sărim în lac,
Oac, oac, oac, oac, oac, oac.

Barza are ciocul lung și
ascuțit
Și cu el ne-apucă dacă n-am
fugit.
Să sărim în lac,
Oac, oac, oac, oac, oac, oac.

Sunt român, de G. Breazul, N. Saxu

Sunt român, român voinic,
Tra, la, la, la,
Și n-am teamă de nimic,
Tra, la, la, la.
România-i țara mea,
Tra, la, la, la.
Drag mi-e să trăiesc în ea,
Tra, la, la, la.
Sunt urmașul lui Traian,
Tra, la, la, la.
Pui de dac și de roman,
Tra, la, la, la.
România-i țara mea,

Tra, la, la, la.
Drag mi-e să trăiesc în ea,
Tra, la, la, la.
Măi dușmane, te păzește,
Tra, la, la, la.
Că românul nu glumește!
Tra, la, la, la.
Nu te-atinge de hotare,
Tra, la, la, la,
Că sărim cu mic cu mare,
Tra, la, la, la.

Ghemul (ariciul), de L. Comes

Ce se mișcă pe cărare,
Tot pufnind, ce ghem e oare?
Mă întreb privind la el: neam să fie de
purcel,

Bot subțire, țepi, ochi mici
Aaa! L-am ghicit, e un arici.
Arici! Arici!

Voinicii, de Nelu Ionescu

Ceata lui pițigoi
Trece mândră prin zăvoi,
Toți luptători de soi,
Dai într-unul țipă doi.
Aoleu, ce tărăboi,
Dai într-unul țipă doi!

Aprigi ca niște zmei
Și cu brâu din sfori de tei,
Sprinteni și ochșei,
Latră câinii după ei.
Ham, ham, ham, lângă bordei,
Latră câinii după ei.

Trenul, de L. Comes

Uuuuuuuuuuu!
Iată trenul vine, vine
Trece alergând pe șine
Pufăie suind din greu
Alergând mereu, mereu.
Ș,ș! Ș,ș! Ș,ș! Ș,ș!

Uuuuuuuuuuu!
Spre orașe, tânguri, sate
Și spre țări îndepărtate,
Pufăie suind din greu
Alergând mereu, mereu.
Ș,ș! Ș,ș! Ș,ș! Ș,ș!

Acul, folclorul copiilor

Acul harnic, mititel,
Trage ața după el
Și alergând, ne spune așa:
„Bună-i meseria mea!“
Tra, la, la, la, la, la
„Bună-i meseria mea!“

Eu ciorapii îi cârlesc
Și rochițele tivesc,
Cos un petic sau feston
Cos și nasturi la palton
Tra, la, la, la, la, la
Cos și nasturi la palton.

Orice lucru mi-e pe plac
Eu sunt cel mai harnic ac
Acul harnic, mititel,
Trage ața după el.
Tra, la, la, la, la, la
„Bună-i meseria mea!“

Albinața mea, joc muzical, după Delcasso

Zum, zum, zum,
Albinața mea!
Prin câmpii și prin răzoare
Alergăm din floare-n floare
Zum, zum, zum,
Albinața mea!

Zum, zum, zum,
Albinața mea!
Căutăm prin floricele,
Și-adunăm mierea din ele
Zum, zum, zum,
Albinața mea!

Zum, zum, zum,
Albinața mea!
Ne-am întors cu toate
acasă
Și-am adus mâncare-aleasă
Zum, zum, zum,
Albinața mea!

Ciocănitorea, de Petre Țipordei

Cioc, boc, cioc, boc,
Ciocăne de zor cu foc,
Cioc, boc, cioc, boc,
E prezentă-n orice loc.

Cioc, boc, cioc, boc,
Toată ziua prin livezi,
Cioc, boc, cioc, boc,
Ba o vezi, ba nu o vezi.

Cioc, boc, cioc, boc,
Printre pomi se învârtește,
Cioc, boc, cioc, boc,
Viermișorii ciugulește.

Pe câmp, joc muzical, de Nelu Ionescu

Ce frumos c-acuma vara,
S-a pornit secerătoarea,
Cântecul pe câmp răsună
Și țăranii snopi adună
Tra, la, la, la, la, la, la, la,
Tra, la, la, la, la, la, la.

A venit la treierat
O batoză din alt sat
Ti-ca, ta-ca, ti-ca, tac!
Curge grâul într-un sac!
Tra, la, la, la, la, la, la, la,
Tra, la, la, la, la, la, la.